Выпісвайце штодзённую беларускамоўную газету!

НАГАДАЕМ:
Падпісная цана на 1992 год — 19 руб. 80 капеек.

ЗВЯЗДА

Газета выдаецца са жніўня 1917 года

13 лістапада 1991 г.
СЕРАДА
№ 217 (21745)
Цана 20 кап.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

Мінск

СПАДАБАЛІСЯ БЕЛАРУСКІЯ ТРАКТАРЫ

Згодна з папярэдняй дамоўленасцю, 11 лістапада ў Мінск з Паўднёвай Карэі прыбыла дэлегацыя фірмы «Кукчэ Машынеры» на чале з яе прэзідэнтам Куі Ван Лі. Госці наведаюць Мінскі трактарны завод, дзе будзе ісці размова аб стварэнні сумеснага камерцыйнага прадпрыемства.

Фірма «Кукчэ Машынеры» больш спецыялізуецца на выпуску малагабарытнай сельскагаспадарчай тэхнікі, якая нам, у сувязі з развіццём фермерскіх гаспадарак, патрэбна як паветра. Паўднёвакарэйцы таксама маглі б рэалізоўваць на сваім рынку і рынках іншых краін трактары мінскага завода (яны, дарэчы цяпер праходзяць у Карэі ўсебаковыя выпрабаванні).

У Савеце Міністраў дэлегацыю фірмы прыняў намеснік прэм'ер-міністра рэспублікі В. Пілюта. На сустрэчы гаварылася аб магчымых шляхах супрацоўніцтва.

Акрамя МТЗ, дэлегацыя таксама пабывае на Мінскім аўтамабільным заводзе, машынавыпрабавальнай станцыі.

А. ЗАЙКОЎСКІ.

ПАЧЫНАЕЦЦА БЯДА З НАФТАВАГА РУЧАЯ?

На мільён тон сырой нафты менш, чым звычайна, атрымае ў лістападзе наваполацкае аб'яднанне «Нафтааргсінтэз». З-за недахвату сыравіны тут спынены дзесяткі ўстановак, значна зніжана прадукцыйнасць астатніх агрэгатаў.

Зніжэнне прадукцыі наваполацкага прадпрыемства хімікі і энергетыкі рэспублікі адчуюць ужо на гэтым тыдні. А работнікі аб'яднання, занепакоеныя раўнадушнасцю ўрада, гатовы і да наступнага кроку — поўнага спынення прадпрыемства. Такая небяспека існуе, бо пастаўку нафты ў Наваполацк сёння наогул ніхто не гарантуе.

С. НІКАНОРАЎ, кар. БЕЛТА.

ПАДДАЛІСЯ НА ПРАВАКАЦЫЮ

ГРОДНА. Самымі буйнымі фактамі махлярства за апошні час сталі два выпадкі, зарэгістраваныя ў абласным цэнтры.

Як ні дзіўна, абодва адбыліся ў адзін дзень з розніцай толькі ў чатыры гадзіны. Спачатку невядомыя ў цэнтры горада ашуканствам забралі 110 тысяч рублёў у інжынера калгаса «Кіберкінес» Літоўскай Рэспублікі Г. Кардокаса. Здзіўляе, што салідны 42-гадовы мужчына не зрабіў высноваў з горкага вопыту іншых, давялося іх рабіць з уласнага.

Няшчасце напаткала і жыхара Вільнюса В. Юркувенаса. Трое невядомых пад выглядам набыцця легкавога аўтамабіля ўручылі яму грашовую «ляльку» і заваладалі амаль 3000 долараў ЗША. Сума салідная!

СЯДЗЯЦЬ У ЗЯМЛІ СНАРАДЫ

Пры выкананні земляных работ ля дома № 22 па вуліцы Філімонава ў Мінску быў знойдзены 76-міліметровы артылерыйскі снарад часоў мінулай вайны. Сапёры вывезлі небяспечную знаходку за межы горада і знішчылі яе.

Колькі гадоў мінула пасля вайны, а шматпакутная беларуская зямля ўсё яшчэ працягвае захоўваць смяротную зброю!..

БОЛЬШ ПЕРАВЕЗ—БОЛЬШ ЗЭКАНОМІЎ

АСІПОВІЧЫ. (І. Сцяпура). Парушэнне дагавораў, на жаль, сёння стала звычайнай з'явай. Многія паабяцаюць залатыя горы, а выканаць забудуць.

А вось калектыў Асіповіцкага лакаматыўнага дэпо па сваё слова трымае цвёрда. З пачатку года тут праведзена 2.400 цяжкавагавых цягнікоў, у якіх звыш нормы перавезена больш чым 1 мільён 700 тысяч тон народнагаспадарчых грузаў. Але цікава вось што: той, хто больш правёў такіх саставаў і перавёз грузаў, больш і паліва зэканоміў.

Так, на рахунку машыніста Уладзіміра Аляксандравіча Мірончыка з пачатку года 51 цяжкавагавы поезд, звыш нормы перавезена 53.521 тона грузаў і ў той жа час зэканомлена 10.524 кілаграмы паліва.

Важкія здабыткі таксама ў машыністаў Міхаіла Дзямідовіча, Валерыя Ягоўдзіка, Іосіфа Садоўскага. А наогул, у дэпо ўсё роўна як знайшлі 400 тон гаручага. Вось каб так працавалі ўсе рабочыя калектывы!

БЕЛАРУСЬ ВЫБРАНА ЧЛЕНАМ ЭКОСОС

Беларусь выбрана на 46-й сесіі Генеральнай Асамблеі членам эканамічнага і сацыяльнага савета (ЭКОСОС), які з'яўляецца адным з шасці галоўных органаў ААН.

Усяго ў саставе ЭКОСОС 18 членаў. Цяперашнія выбары набылі востры і многаэтапны характар у выніку таго, што колькасць дзяржаў, якія вылучылі свае кандыдатуры для выбрання, значна перавысіла колькасць вакансій. Тым не менш, Беларусь выбрана ў састаў ЭКОСОС тэрмінам на тры гады ўжо ў першым туры галасавання. (ТАСС).

ПРЫВІТАННЕ, МЕНЕДЖЭРЫ АДПАЧЫНКУ!

У Мінскім інстытуце культуры з'явілася новая спецыяльнасць — «менеджэры адпачынку». Асвойваюць яе першыя 24 студэнты, якія паспяхова вытрымалі экзамены і конкурс шэсць чалавек на месца.

Першыя тры гады яны будуць вывучаць музеязнаўства, краязнаўства, асновы абраднай дзейнасці, выяўленчага мастацтва, вакал і здаваць практыкумы. Чыста менеджэрская падрыхтоўка ў іх пачнецца з 4-га курса. Студэнтам патрэбна засвоіць асновы менеджменту, маркецінгу, кіравання і фінансаў. Мяркуецца, што чытаць лекцыі па менеджменту будуць як зарубежныя спецыялісты, так і вядомыя айчынныя эканамісты.

Вядома, што на Захадзе сфера забаў — адна з самых прыбытковых. Ёсць надзея, што і нас навучаць адпачываць.

В. ІШЧАНКА.

ЦІ ДАПАМОЖА ЭКСПЕРЫМЕНТ?

ПІНСК. (У. Равіцкі). У мэтах умацавання правапарадку на вуліцах горада ў парадку эксперымента пачалося стварэнне асобнага ўчастка міліцыі ў Заходнім мікрараёне.

За апошнія гады гэты раён бурна разросся. Адпаведна вырасла і колькасць правапарушэнняў. Таму вырашана на базе грамадскага пункту аховы правапарадку стварыць новы міліцэйскі ўчастак. Для выканання сваіх задач ён будзе мець пастаянны штат асабовага саставу, транспарт і неабходныя спецсродкі. Пачаць сваю дзейнасць міліцэйскае фарміраванне павінна ўжо з 15 лістапада.

Наколькі паспяхова пройдзе гэты эксперымент, і ці трэба яго распаўсюджваць на іншыя раёны, на гэтыя пытанні ў сярэдзіне студзеня начальнік гараддзела ўнутраных спраў С. Курэль павінен далажыць на сесіі гарадскога Савета.

Госці былі ў добрым настроі...

Учора ў Мінску ў Доме знешнеэканамічных сувязей зноў адкрывалі традыцыйнае пратакольнае шампанскае...

Але прапаноўвалі яго далёка не ўсім. Відаць, дэфіцыт адчуваецца паўсюдна. Ці, можа, падвялі ліміты? Прынамсі, у апошнім выпадку бачыцца добры знак — інтэнсіўнае заключэнне нашай рэспублікай дагавораў з іншымі рэспублікамі.

На гэты раз у Доме знешнеэканамічных сувязей сустракалі гасцей з Азербайджана — дэлегацыю на чале з Прэзідэнтам А. Муталібавым і Прэм'ер-міністрам Г. Гасанавым, якая прыехала ў сталіцу Беларусі для падпісання двух важных дакументаў: палітычнага пагаднення паміж Беларуссю і Азербайджанам тэрмінам на 10 гадоў і пагаднення аб прынцыпах эканамічнага супрацоўніцтва дзвюх рэспублік. Беларускі бок адпаведна прадстаўлялі Старшыня Вярхоўнага Савета С. Шушкевіч і Старшыня Савета Міністраў В. Кебіч.

Як адзначыў на прэс-канферэнцыі С. Шушкевіч, асноўным зместам палітычнага пагаднення з'яўляецца прызнанне суверэнітэту адзін аднаго. Пры гэтым калі раней у падобных дагаворах праглядвала падказка трэцяга боку, то сёння нічога спецыяльна не робіцца, каб дагадзіць гэтаму боку. Галоўнае, што рухае рэспублікамі,— узаемавыгаднае супрацоўніцтва на карысць абедзвюх.

Паводле слоў А. Муталібава і Г. Гасанава, яны з вялікім задавальненнем успрымаюць пашырэнне сувязей з Беларуссю і прыехалі сюды з добрым настроем.

Ну, а які настрой можа быць у нас, дакладней — чаго канкрэтна чакаць нам ад падпісання ўказаных пагадненняў?

Найперш паміж нашымі рэспублікамі, або паміж іх народнымі гаспадаркамі, захаваюцца тыя эканамічныя сувязі, якія склаліся, што мае вельмі важнае значэнне пры сённяшняй усеагульнай дэстабілізацыі. Ну, і да таго ж існуюць узаемапрыцягальныя моманты. Скажам, у Азербайджане ёсць воўна, а ў нас адпаведныя фабрыкі, якія, між іншым, знаходзяцца сёння на паўгалодным пайку.

Дарэчы, цяпер у двухбаковым гандлёвым балансе такі расклад: на Азербайджан прыпадае меншая сума паставак у нашу рэспубліку, чым з нашай туды. Вядома, гэту «вілку» трэба хутчэй не проста змяншаць, як гучала на прэс-канферэнцыі, а ліквідоўваць увогуле.

Аднак чаго нам чакаць, так сказаць, у жыццёвым разрэзе (калі не лічыць пракату каляровых металаў, пластмас, трансфарматараў, электрарухавікоў, у павелічэнні паставак якіх зацікаўлена рэспубліка)? Мы, відаць, можам спадзявацца і на прыбаўку паставак баваўняных тканін, плодаагароднінай прадукцыі, фруктаў і высакаякасных він (можа, і таго ж звышдэфіцытнага шампанскага?).

Увогуле ж, варта сказаць: міжрэспубліканскіх пагадненняў цяпер Беларусь заключае шмат — то вельмі хацелася б як мага хутчэй бачыць і нейкія канкрэтныя змены ад гэтага ў нашым штодзённым жыцці. Каб той жа просты, як мы кажам, чалавек мог зазначыць: вось ён — вынік. Маўляў, і келіхі з шампанскім у Доме знешнеэканамічных сувязей падымалі недарэмна.

І. БАРАНОЎСКІ, кар. «Звязды».

У час падпісання пагаднення. Фота М. АМЕЛЬЧАНКІ.

На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

А з народам усё ж лепш параіцца

Не трэба быць вялікім празарліўцам, каб загадзя прадбачыць маруднае, цяжкае і эмацыянальнае абмеркаванне на сесіі праекта Закона «Аб прыватызацыі жыллёвага фонду ў Рэспубліцы Беларусь». Пытанне гэта з разраду самых злабадзённых, якое напрамую закранае кожнага без выключэння жыхара. І, зразумела, у новым законе дэпутаты імкнуліся даць адназначнае тлумачэнне і вырашэнне дзесяткаў спрэчных жыццёвых калізій, якія абавязкова будуць у час рэалізацыі гэтага заканадаўчага акта.

Таму кожны, хто выходзіў на трыбуну, лічыў сваім абавязкам папярэдзіць (нярэдка на высокай ноце) прысутных аб недахопах, праліках праекта, якія заўважае пільнае дэпутацкае вока. Сам прадмет размовы, шматлікасць праблем з прыватызацыяй жылля настройвалі прамоўцаў сказаць усё, што яны думаюць наконт гэтага.

А думкі трывожныя. Якім чынам правесці прыватызацыю, каб нікога з нас не пакрыўдзіць, каб і дзяржаве было выгадна прадаваць жыллё, і ў насельніцтва з'явіўся стымул яго набываць? І каб і не прадзешавіць. І каб не трапілі кватэры, дамы ў рукі несумленных людзей. А каго лічыць суб'ектам прыватызацыі, якую ўласнасць прыватызаваць, менавіта каму і па якой цане? А якой павінна быць рынчная цана квадратнага метра жылплошчы—у «царскім сяле» па вул. Пуліхава г. Мінска, у прэстыжных гмахах, што будаваліся для наменклатуры, і блочным доме па ўскрайку заштатнага райцэнтра. І ці трэба ўлічваць працоўны стаж пакупніка жылля?

Нават гэта нязначная частка ўзнятых праблем сведчыць аб няпростым праходжанні будучага закона ў парламенце. Адсюль і амаль дыяметральна процілеглыя ацэнкі яго праекта: ад знішчальных да памяркоўных і станоўчых, вядома, з пэўнымі агаворкамі.

А. Турок адзначыў, што шмат у праекце незразумелага. Свой тэзіс ён падмацаваў аналізам некаторых яго артыкулаў. М. Лобач заняў бескампрамісную пазіцыю. Паводле яго слоў, закон — «рабаўніцтва сярод белага дня», ён супярэчыць прынцыпам сацыяльнай справядлівасці, бо падзеліць людзей на грамадзян першага і другога гатунку. А ў заключэнне дэпутат прапанаваў вярнуць праект на дапрацоўку.

А вось іншыя меркаванні. С. Папкоў сказаў, што трэба падзякаваць аўтарам праекта за добра выкладзены механізм прыватызацыі і прыняць закон у першым чытанні.

«Гэты праект лепшы за маскоўскі», — сцвярджаў У. Заблоцкі.

У А. Трусава свой і, трэба сказаць, цікавы пункт погляду: ацэнку жылля праводзіць не ў рублях, а ў доларах па сусветных цэнах. А пакуль гэты закон не прыняты, увогуле спыніць прыватызацыю дамоў і кватэр, бо нямала іх ужо трапіла ва ўласнасць прадстаўнікоў усходніх рэспублік.

Вельмі няпроста будзе прымацца закон, што, дарэчы, і паказалі першыя гадзіны абмеркавання яго праекта. Таму, здаецца, варта прыслухацца да думкі тых дэпутатаў, якія прапанавалі праект закона з усімі дапаўненнямі і змяненнямі зноў надрукаваць у рэспубліканскіх газетах, каб высветліць меркаванні людзей наконт прыватызацыі жылля.

Л. ЛАХМАНЕНКА.

Зона асаблівай увагі

Гуманныя справы нямецкай навукі

Два з палавінай гады назад у Заходняй Германіі шаснаццаць незалежных вучоных і прафесараў, якія спецыялізуюцца ў галіне медыцыны і радыебіялогіі, стварылі свой саюз, пераўтвораны потым у інстытут радыяцыйных даследаванняў імя Ота Хуга. Аб'яднала гэтых вучоных у іх рабоце чарнобыльская трагедыя, дакладней—вывучэнне шляхоў ліквідацыі вынікаў катастрофы і каардынацыя дабрачынных дзеянняў грамадскіх і ўрадавых арганізацый Германіі.

Немалую дапамогу аказвае беларускім людзям, якія пацярпелі ад катастрофы, і сам інстытут імя Ота Хуга. Раней ім было пастаўлена ў Беларусь медыцынскага абсталявання і медыкаментаў на сотні тысяч заходнегерманскіх марак. А зусім нядаўна дэлегацыя інстытута на чале з прафесарам Эдмундам Ленгфельдэрам пабывала ў Гомелі, Магілёве і Мінску. Яна прывезла прыборы — больш як 80 радыеметраў для кантролю прадуктаў харчавання на агульную суму 700 тысяч нямецкіх марак і тры альфаспектрометры, кожны з якіх каштуе 60 тысяч марак. Усе гэтыя прыборы накіраваны ў канкрэтныя адрасы—на санітарна-эпідэміялагічныя станцыі Магілёўскай і Гомельскай абласцей, у Інстытут радыебіялогіі Акадэміі навук Беларусі, на кафедру радыехіміі Белдзяржуніверсітэта.

Акрамя гэтага, інстытутам ажыццяўляюцца ў Беларусі разнастайныя бясплатныя праекты супрацоўніцтва. У першую чаргу—у галіне радыеметрыі, у дыягностыцы і лячэнні захворванняў шчытападобнай залозы. Да восені 1992 года «хугаўцы» павінны поўнасцю абсталяваць Гомельскі цэнтр лячэння захворванняў шчытападобнай залозы, а будучай вясной—гісталагічную паталага-анатамічную лабараторыю Інстытута анкалогіі, які знаходзіцца ў Бараўлянах. Вучоныя нямецкага інстытута акажуць таксама медыцынскую кансультацыйную дапамогу па стварэнню рэабілітацыйнага цэнтра для дзяцей, пацярпеўшых у выніку чарнобыльскай катастрофы. Пачатак будаўніцтва цэнтра запланаваны на вясну 1992 года.

Немалаважным аспектам супрацоўніцтва стане запрашэнне беларускіх урачоў і навуковых супрацоўнікоў на стажыроўку ў нямецкія універсітэты і спецыялізаваныя інстытуты.

Вучоныя інстытута радыяцыйных даследаванняў імя Ота Хуга на чале з Эдмундам Ленгфельдэрам былі прыняты і мелі гутарку з намеснікам Старшыні Саўміна Беларусі, старшынёй Дзяржкамітэта па праблемах вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС І. Кенікам. Яны пабывалі таксама ў Беларускім экалагічным саюзе, фондзе «Дзецям Чарнобыля», Міністэрстве аховы здароўя Беларусі.

А. ЗАЙКОЎСКІ.

КАПІТАЛІСТАМ УВАХОД... НЕ ЗАБАРОНЕНЫ

Наўрад ці хто стане аспрэчваць той факт, што без дапамогі заходняга капіталу нам не абысціся. Сёння само жыццё ставіць гэтую праблему ў цэнтр эканамічнай палітыкі. Але праект Закона «Аб замежных інвестыцыях на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» пакуль толькі вынесены на абмеркаванне цяперашняй сесіі парламента рэспублікі, а час, між тым, не чакае.

Як хутчэй наладзіць міжнароднае супрацоўніцтва, шырокую кааперацыю з замежнымі партнёрамі, пакажа, у прыватнасці, «БЕЛАРУСКА-АМЕРЫКАНСКАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ПА РЫНАЧНАЙ ЭКАНОМІЦЫ І БІЗНЕСУ», якую намечана правесці 17—22 лістапада ў Мінску. Мяркуецца, што ўдзел у ёй прымуць 200 прадстаўнікоў беларускага бізнесу і 50 чалавек з дзелавых колаў ЗША.

Дарэчы, ідэя такой сустрэчы выспела ў свой час яшчэ ў Дзяржаўным камітэце па знешнеэканамічных сувязях. Але з наскоку такія справы не вырашаюцца — трэба было адшукаць і падрыхтаваць партнёраў, падвесці навуковую базу, знайсці агульную зацікаўленасць у рэалізацыі праекта. Падобную спробу, будучы ў ЗША, зрабіў і дырэктар МП «БелАСБІ» Леанід Груздзіловіч. І толькі пасля таго, як быў знойдзены спонсар праграмы з амерыканскага боку ў асобе Цэнтра развіцця знешняй палітыкі Браўнскага універсітэта (ЦРЗП), яна вырашылася станоўча.

Напярэдадні падзеі

Інтарэс Цэнтра заключаецца ў вывучэнні магчымасцей прамых замежных інвестыцый для аказання дапамогі па пераходу рэспублікі да рынчнай эканомікі. Таму, акрамя прадпрымальнікаў, у сустрэчы прымуць удзел заходнія эксперты ў галіне права і фінансаў.

Трэба аддаць належнае амерыканскаму спонсару, які ўсім, на яго погляд, рэальным партнёрам выслаў не толькі запрашэнні, але і даў інфармацыю аб палітычнай і эканамічнай сітуацыі ў Беларусі, абгрунтаваў, чаму менавіта з ёй і выгадна, і можна весці справы. Акрамя таго, дадаў (па прапанове Дзяржкамітэта Беларусі па знешнеэканамічных сувязях і «БелАСБІ») праекты, па якіх магчыма стварэнне сумесных прадпрыемстваў ці будаўніцтва іх на крэдытнай аснове. Скажам, у аўтамабільнай прамысловасці — гэта зборка невялікіх аўтамабіляў на тэрыторыі склада ВА «БелаўтаМАЗ» да 300 тысяч штук у год. Другая галіна — вытворчасць электронных бытавых вырабаў. СВЧ-печаў. Тут наш бок гатовы прадаставіць памяшканні, збудаванні і інжынерныя сеткі, ад амерыканскага ж патрабуецца тэхналагічнае абсталяванне. Прычым, пасля завяршэння будаўніцтва комплексу, адзін паверх можа быць аддадзены амерыканскай фірме.

Нам пажадана наладзіць і сумесны выпуск мужчынскага, жаночага абутку, адзення, апаратаў аналага-лічбавага тэлебачання, спадарожнікавых тэлевізійных сістэм, відэа- і касетных магнітафонаў, халадзільнікаў, кампрэсараў і г. д., аж да распрацоўкі прыродных рэсурсаў.

Са свайго боку мы заўсёды можам прапанаваць плошчы, сыравіну, рабочую сілу, камунікацыі; а мець хацелі б тэхналогіі, абсталяванне ці інвестыцыі ў валюце. Напрыклад, для сумеснага будаўніцтва нафтаперапрацоўчых комплексаў патрэбна 300 мільёнаў долараў.

Мяркуючы па сустрэчных прапановах з-за акіяна, шэраг праектаў можа ажыццявіцца. Гандлёвая кампанія «Манчэсцер» паведаміла, што зацікаўлена ў вырабе тавараў шырокага ўжытку, напрыклад, адзення, а таксама — у стварэнні СП па вырабу жаночых панчох. Яна гатова паставіць абсталяванне і тэхналогію, ад беларускага партнёра хоча мець плошчы, рабочую сілу і каб ён узяў на сябе збыт прадукцыі на ўнутраным рынку.

Інтарэсы фірмы «Джэнерал дайнемікс» ляжаць як у касмічнай (вылічальныя машыны і праграмнае забеспячэнне, электронныя прыборы, аптычная электроніка і інш.), так і ў камерцыйнай (распрацоўка радовішчаў карысных выкапняў, перапрацоўка вугалю) сферах. І яны супадаюць з нашымі.

У адным з апошніх пісьмаў па тэлефаксу намеснік дырэктара ЦРВП Алан Б. Шэр прасіў Л. Груздзіловіча высветліць, ці знойдзецца ў Беларусі партнёр для адной з вядучых у ЗША кампаній, якая займаецца распрацоўкай электрастанцый, што працуюць на адходах драўніны, біямас. Дарэчы, ён пакуль так і не знойдзены. Хутчэй за ўсё з-за недахвату інфармацыі аб маючай адбыцца сустрэчы. Так што ў некага ёсць шанц!

Нягледзячы на тое, што састаў удзельнікаў канферэнцыі ўжо вызначаны, месцы тым не менш знойдуцца для тых, хто гатовы прапанаваць амерыканскаму боку смелыя, неардынарныя, але рэальна ажыццявімыя ідэі. КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН — 26-61-77.

Н. ВАСІЛЬЕЎ.

ФАКТ

ДА ТРЫЛЬЁНА ДОЛАРАЎ

Такімі могуць аказацца затраты на ажыццяўленне структурнай перабудовы эканомікі краін Цэнтральнай і Усходняй Еўропы. Гэта заявіў Генеральны сакратар ААН Хаўер Перэс дэ Куэльяр. Непараўнальна менш сродкаў — каля 30 млрд. долараў — спатрэбіцца, па яго ацэнцы, для ажыўлення эканомікі афрыканскіх дзяржаў.

НАЦЫЯНАЛЬНЫЯ МАНЕТЫ ЛІТВЫ

Яны будуць адчаканены ў Бірмінгеме. Іх вартасць —10, 20, і 50 цэнтаў, а таксама 1, 2 і 5 літаў. На манетах адлюстраваны сярэдневяковы рыцар часоў караля Гедымінаса на кані.

Манетны двор Бірмінгема аказвае літоўскім уладам і тэхнічнае садзейнічанне для наладжвання ўласнай вытворчасці манет у Вільнюсе. Пра суму заключанай здзелкі не паведамляецца.

РЫС ЗА ЎГНАЕННІ!

Тайваньскія ўлады маюць намер аказаць харчовую дапамогу Савецкаму Саюзу, паставіўшы яму лішкі рысу, якія ўзніклі ў выніку яго перавытворчасці на востраве і зніжэння ўнутранага попыту.

Рэалізацыя гэтага плана, як чакаецца, пракладзе таксама шлях да ажыццяўлення паставак на Тайвань угнаенняў савецкай вытворчасці.

ЗАХВОРВАННЕ ХАЛЕРАЙ

Першым нікарагуанцам, захварэўшым гэтай небяспечнай хваробай, стаў 40-дзённы малыш, бацькі якога жывуць у адной з трушчоб Манагуа.

Гэты выпадак з'яўляецца зусім нетыповым, паколькі халера, як правіла, не паражае немаўлят. Ніводны з членаў сям'і хворага не з'яўляецца носьбітам халернага вібрыёна.

«ФЛАГМАН» ЗАКРЫТЫ!

Спынены пабудаваны пры тэхнічным садзейнічанні СССР трактарны завод у эфіопскім горадзе Назрэце. Прычына? Прадукцыя не карыстаецца попытам у эфіопскіх сялян!

Завод быў пушчаны ў строй у жніўні 1984 года пад гукі фанфар і ўрачыстых прамоў аб неабходнасці будаўніцтва «сучаснай базы машынабудаўнічай прамысловасці Эфіопіі», стварэння «кузні кадраў кваліфікаваных рабочых», ажыццяўлення «планамернай механізацыі сельскай гаспадаркі рэспублікі» на базе «флагмана савецка-эфіопскага супрацоўніцтва».

БУДЗЕ ЎКРАІНСКАЯ ВАЛЮТА!

Украіна плануе ў бліжэйшай будучыні ўвесці сваю ўласную валюту. На пачатковым этапе пераходу да «поўнага эканамічнага суверэнітэту» са студзеня 1992 года ў рэспубліцы будзе дзейнічаць сістэма так званых «купонаў», якія на ўнутраным рынку заменяць савецкія рублі. Пра гэта заявіў на штогадовым «круглым стале вышэйшых кіруючых асоб» вядучых фірм-спонсараў і членаў гэтага даследчага цэнтра сусветнай эканомікі ў Лазане міністр замежных спраў Украіны Анатоль Зленко.

СУД НАД НЕАНАЦЫСТАМІ

У саксонскім горадзе Цытаў на судовым працэсе над групай праварадыкальных экстрэмістаў, якія 9 мая г. г. напалі на групу савецкіх дзяцей з чарнобыльскай зоны, што праходзілі курс лячэння ў доме адпачынку бундэсвера, вынесен прыгавор.

Восем малойчыкаў ва ўзросце ад 18 да 34 гадоў былі прыгавораны да розных тэрмінаў пазбаўлення свабоды, прычым максімальны склаў толькі 15 месяцаў. Некаторыя з іх асуджаны ўмоўна. Суд прызнаў падсудных вінаватымі ў парушэнні грамадскага парадку, распальванні варожасці паміж народамі. Акрамя таго, двое абвінавачаных былі прызнаны вінаватымі ў нанясенні цяжкіх цялесных пашкоджанняў.

(Па матэрыялах ТАСС і друку).

ФАКТ

ЧАС ПАДПІСАННЯ У ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

Рэха публікацый

Суверэнітэт Беларусі: «за» і «супраць»

(«ЗВЯЗДА» ЗА 1.10.91 г.).

КОЛЬКІ БУДЗЕМ ЦЯРПЕЦЬ

Пабольш бы з высокіх трыбун гаварылі нам аб рашэнні харчовай, жыллёвай праграм, забеспячэнні сацыяльнай абароны людзей ад стыхіі рынку, аб наведзенні парадку ў барацьбе са злачыннасцю, спекуляцыяй, бездухоўнасцю, а не аб тым, што мы разбурылі Саюз. Многія зараз на гульні ў свабоду і дэмакратыю вырашаюць свае мэты, якія не маюць нічога агульнага з інтарэсамі народа. Народу не патрэбен развал нашага дома. Калі ў нас пачнуць разумець гэта, а таксама тое, што цярпенне людзей канчаецца, [illegible] тады застанецца?

А. БРАНКОЎСКІ,
рабочы ВА «Гомсельмаш».

І ЗНОЎ АД ІМЯ НАРОДА...

Сёння, бадай, не знойдзеш чалавека, якога не хваляваў бы далейшы лёс рэспублікі. Аднак погляды і меркаванні тут часта процілеглыя, вывады і пажаданні розныя, неабгрунтаваныя. Вось таму і з такой цікавасцю (думаю, што не я адзін) чытаў падборку «Палемічнага клуба «Звязды».

Сапраўды, усе мы хочам дэмакратыі, свабоды, аднак, як відаць, разумеем іх па-рознаму. Для мяне асабіста паняцце дэмакратыі спалучаецца з панаваннем законнасці. А як жа з рашэннямі апошняй нечарговай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі? [illegible]

Нельга не згадзіцца ў гэтым з Т. Косыравай, якая піша, што «...можна знямець ад усяго гэтага» («Звязда», 1 кастрычніка г. г.). Сапраўды, прыняццe рашэння аб прыпыненні дзейнасці КПБ і камсамола, а потым высвятленне, што камсамол можа дзейнічаць, [illegible]

А «аргументы» першых дэпутатаў аб суверэнітэце Беларусі? Гэта ж адны эмоцыі і ніякіх пераканаўчых довадаў: мауляў, у Расіі мала дэмакратызму, Ельцын не з'яўляецца сапраўдным дэмакратам і г. д. Выходзіць, Саюз мы павінны былі ствараць, арыентуючыся толькі на дэмакратызм Б. Ельцына ці яшчэ каго-небудзь? І чаму мы гатовы былі падпісаць Саюзны дагавор тады, калі кіруючыя пасады ў Саюзе займалі людзі кансерватыўныя, рэакцыйныя, а вось з прыходам палітычных дзеячаў дэмакратычнага кірунку раптам зрабілі паварот у другі бок? Пытанні, пытанні... Ці будуць калі на іх адказы?

Некаторыя нашы дэпутаты вельмі ж любяць гаварыць ад імя народа, падслухоўваць яго думкі. Не пазбег гэтага і дэпутат Мінскага гарадскога Савета Зміцер Жданюк, калі катэгарычна сцвярджае, што «абсалютная большасць грамадзян Беларусі, а таксама сусветная грамадскасць... шчыра віталі абвяшчэнне незалежнасці рэспублікі» (там жа). Калі б паважаны дэпутат пахадзіў і паездзіў у тыя дні больш па Мінску, то так бы ён не сцвярджаў. Гэта па-першае. Па-другое: як ён вызначыў гэту «абсалютную большасць грамадзян Беларусі»?

Мяне вельмі абурыла ў артыкуле Змітра Жданюка (не ведаю, хто ён: таварыш, пан ці спадар?) скарга на «празмерную цярплівасць, грамадскую пасіўнасць беларусаў». Вам што, захацелася, каб Беларусь стала другой Грузіяй ці Карабахам? Дзякуй Богу, што хапае ў беларусаў разважлівасці і вытрымкі!

Сёння людзей хвалююць стан эканомікі, [illegible], рост дарагоўлі, небывалая злачыннасць. Гэта ты балючыя пытанні, якія закранаюць кожнага з нас, не пакідаюць раўнадушнымі. Вось чым павінны заняцца ў першую чаргу дэпутаты усіх узроўняў, а не спрэчкамі аб назвах вуліц, плошчаў і далейшым лёсе помнікаў.

В. БЫЧОК.

* * *

Мяне здзіўляе і крыўдзіць пазіцыя тых чытачоў, якія «сумняваюцца» ў неабходнасці стварэння нашай дзяржавы — Беларусі. Ім, відаць, мала ахвяр сталінізму і неапраўданых страт у вайне 1941—1945 гг., наступных перыядаў. Але мы, маладое пакаленне, ужо не хочам стаяць на каленях у Масквы, не хочам гінуць у Афганістане і Карабаху. У нас ёсць што абараніць — Беларусь. Нам незразумела, як гэта можна «пісаць» аб Саюзе [illegible]. Радзіма ў нас адна — Беларусь, а не Сахалін ці Узбекістан. У тых людзей, відаць, засталася [illegible] старое, проста няма душы — [illegible] марыянеткі Масквы.

Мы, беларусы, усё ж дзівакі. Варвар Сталін адняў нашы землі «сябрам», а мы цяпер маўчым ці адказваем, як у адной з тэлеперадач «Крока», [illegible] сказаў: «Мы, мауляў, не хочам развязваць у сябе пад бокам Карабах». Я так не лічу. Пытанні гэтага вырашаюць цывілізавана, законна. [illegible] Я разумею, што гэта адразу землі не забяром, але ж трэба весці перагаворы, а не адмахвацца адным махам, мауляў, не хочам перагляду мяжы. Слухайце, давайце жыць сваім розумам, а не рабіць жэсты на публіку. Нас жа ў свеце прымаюць за людзей без годнасці.

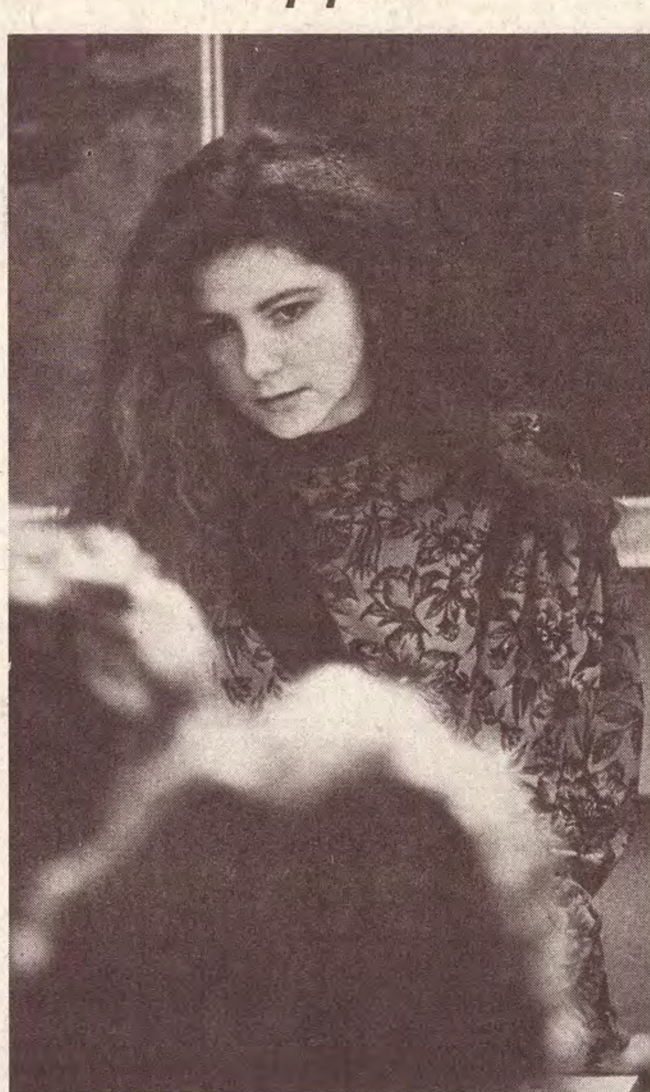
Вунь, Японія не думае, развяжа яна Карабах ці не, а пастаянна патрабуе астравы. І вы ведаеце — даб'ецца.

Я разумею, што калі землі будуць вернуты, людзям будзе цяжка з адной рэспублікі трапіць у другую, але ж можна зрабіць на некаторы час на той тэрыторыі зону сумеснага кіравання ці своеасаблівую эканамічную зону. Патрэбна справядлівасць, а з твайго боку, «Звязда», — праўда аб анексіраваных землях Беларусі. Да таго ж і закон аб граніцы на падыходзе — трэба спяшацца, а то чыноўнікі «прададуць» нашу зямлю і праўду. Моладзь чакае справядлівасці. Калі ласка, не рабіце людзей абыякавымі да лёсу сваёй Радзімы. Не ўсё страчана, трэба змагацца. Толькі тады мы вернем сабе нацыянальную гордасць і веру ў сябе. Калі ласка, надрукуйце гэта пісьмо, няхай усе падумаюць.

С. ЦЕРАШКОЎ.

г. Барань.

Партрэты

ГАВОРЫМ ПА-ПОЛЬСКУ

Спецыялістаў польскай мовы і літаратуры пачаў рыхтаваць Гродзенскі універсітэт імя Янкі Купалы. Тут адкрыты польска-беларускае і польска-рускае аддзяленні. Кафедры, якія ажыццяўляюць новыя навукова-метадычны і навуковы напрамкі, актыўна супрацоўнічаюць з ВНУ Рэспублікі Польшча, абменьваюцца спецыялістамі ў галіне мовазнаўства і культуры, праводзяць міжнародныя канферэнцыі.

НА ЗДЫМКУ: выхаванка Гродзенскага універсітэта Алена ЛІСОЎСКАЯ, цяпер сама выкладае польскую мову.

Фота А. ТАЛОЧКІ. (БЕЛТА).

ЛЕПШЫ ТАКСІСТ

У вытворчым аб'яднанні «Мінсклегаўтатранс» даўно ўжо стала добрай традыцыяй правядзенне штогадовых конкурсаў прафесіянальнага майстэрства на званне «Лепшы вадзіцель таксі горада Мінска».

Адбыўся ён і цяпер напярэдадні прафесіянальнага свята аўтамабілістаў. Вадзіцелі з трох аўтапаркаў спаборнічалі ў знаходжанні і ліквідацыі тэхнічнай няспраўнасці ў машыне, у фігурным ваджэнні, трымалі экзамен па тэарэтычных ведах. Па ўсіх паказчыках лепшым аказаўся вадзіцель з таксапарка № 1 Аляксандр Сямёнавіч РУПЯНАЎ.

Фота Анатоля ДРАЗДОВА.

Падзенне Ікара,

АБО ЗАХАВАННЕ КУЛЬТУРЫ ПА-МАЗЫРСКУ

1.

ІНФАРМАЦЫЙНАЯ ЗАПІСКА: **«20 сакавіка каля 22.30 у доме № 4 на плошчы Леніна абвалілася частка сцяны з боку двара. Побач знаходзілася група падлеткаў, якая магла пацярпець...»** Начальнік Мазырскага ГРАУС Гурын. 20.3.89 г.»

«1265. Будынак жаночай гімназіі, месца вучобы Харужай Веры Захараўны (архіт., гіст.), пл. Леніна, 4. Пабудаваны ў канцы XIX ст. з цэглы. Выкарыстоўваецца як навучальная ўстанова... У жаночай гімназіі (у 1917 г. пераўтворана ў адзіную працоўную школу 2-й ступені) у 1911—1919 гг. вучылася В. З. Харужая — дзеяч рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў камуністычнага падполля ў Віцебску ў Вялікую Айчынную вайну, Герой Савецкага Саюза...» («Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі. Гомельская вобласць»).

Такая, значыць, гісторыя: дом № 4 знеслі. Гэтак жа, як і жылыя дамы №№ 5 і 6 на той жа плошчы Леніна. Зараз на гэтым месцы — аксамітная траўка, разбіты дзве клумбы. На клумбах растуць невядомыя мне чырвоныя (рэвалюцыйныя?) кветкі.

Адразу за плошчай, па Савецкай, **«на ўчастку ад пл. Леніна да Рынчнай плошчы захаваўся фрагмент жыллёвай забудовы канца XIX — пачатку XX ст. (дамы №№ 154, 156, 160, 162, 168, 174, 178), помнік горадабудаўніцтва»** («Збор помнікаў»). Хлусіць «Збор». Амаль што нічога не захавалася. Ад пл. Леніна да Рынчнай пл. ёсць у наяўнасці «піўнушка» (2-я палова XX стагоддзя), здаецца, будынак, дзе быў камітэт ДТСААФ, гарадская бальніца, якая ў «Збор помнікаў» не занесена. І ўсё. Ледзь не забыў: калі зносілі, то пакінулі будынак архіва. Падумалі-падумалі — знеслі і яго: не ўпісваецца. Месца стала шырокае і светлае. Як пустыня!

Усе, з кім у Мазыры гутарыў на гэтую тэму, прыемна здзіўляліся: ці варта варушыць старое, дамы знеслі, ніхто іх адбудоўваць не будзе. У гэта веру адразу і без сумненняў. Не будуць.

Я разумею: дамы былі старыя, як гаворыцца, ледзь ліпелі. Ну і не сказаць, каб надта прыгожыя і каштоўныя. Разам з тым, кажуць, нідзе ў Беларусі такія (каменны ніз і драўляны другі паверх) не захаваліся. Да таго ж, гэта была частка старога Мазыра, горада наогул старажытнага, дзе, праўда, амаль ніводнага помніка, датаванага раней XIX стагоддзя, няма.

«Горад славный, город древний», як спявае Аляксандр Новікаў, упершыню ўпамінаецца ў пісьмовых крыніцах пад 1155 г. Уваходзіў у Кіеўскае княства, з XIII стагоддзя — у Вялікае княства Літоўскае, быў у Кіеўскім, а потым Мінскім ваяводствах. У 1577 годзе атрымаў магдэбургскае права. У пачатку 1649 года, падчас антыфеадальнага паўстання, гетман Я. Радзівіл разрабаваў горад, а частку спаліў. Пасля 2-га падзелу Рэчы Паспалітай Мазыр нарэшце трапіў у кіпцюры расейскага арла і стаў цэнтрам павета ў Мінскай губерні. Інакш кажучы, успомніць ёсць што. На жаль, паглядзець нельга. Ужо нельга.

Я не ведаю, чаго спужаўся галоўны архітэктар горада Ю. Гарчак, але доўга і асцярожна цікавіўся, што адбудзецца пасля майго візіту. Ды нічога, Юрый Мікалаевіч. Асабіста да вас — ніякіх прэтэнзій. У вас усе паперы ў парадку і наяўнасці.

Вось акты абследавання няшчасных дамоў камісіяй у складзе тт. Замулка (ГК КПБ), Белашыцкага (гарвыканком) і іншых таварышаў. «Дамы знаходзяцца ў аварыйным стане, рамонту не падлягаюць, жыць там нельга». Веру.

Вось рашэнне аблвыканкома № 204 «Аб зносе будынка былой жаночай гімназіі — помніка гісторыі мясцовага значэння». Тут жа выканкому гарсавета рэкамендавана «для захавання характару гістарычнай забудовы г. Мазыра стварыць на Гары Камунараў музейны комплекс з уключэннем у яго забудовы вуліцы Камсамольскай».

Вось экспертнае заключэнне прафесара БПІ Ю. А. Сабалеўскага, з якога вынікае ўсё тое ж — забудова плошчы Леніна асуджана на знос. Доктару тэхнічных навук таксама і тым больш веру.

А дамы — шкада.

Штосьці ў іх было такое, чыста мазырскае, што словамі нават не перадасі. Гэта трэба бачыць. Ну, вось вы прыязджаеце дадому. Вось хата вашых бацькоў. Побач бяроза расце старая, малым вы на ёй знішчылі не адны штаны. Дом суседа Івана і дом суседа Пятра. Ля дома Пятра бярвенне ляжала. Яно і цяпер ляжыць. Усё гэта разам выклікае ў вас пэўныя пачуцці. Вам добра, прыемна, адначасова сумна. З гэтым вы выраслі, гэтага з душы не вырвеш. Разумееце?

Я не жыву ў Мазыры, бываю тут наездамі, таму мае слоўныя пабудовы можна лёгка разбурыць: ты пажывi ў гэтых халабудах. Таксама ведаю, што ў горада праблем цераз край. Той жа Чарнобыль, скажам. Будаваць трэба для жывых сучаснікаў, перасяленых з «аварыйных» раёнаў. Ім гэтыя халупы — да... З другога боку, Савецкая ўлада з 1917 года стараецца таксама для жывых і ўсё ніяк не настараецца.

Жылля як не хапала, так і не хапае. Помнікі, між тым, як знікалі, так і знікаюць сваёй чаргой. Вынік гіганцкай працы: ні сучаснікам, ні нашчадкам.

А што ж народ? Што ж, так сказаць, шырокая грамадскасць? З ёю дэмакратычна параіліся. У гарадскім драмтэатры быў арганізаваны агульны сход насельніцтва. Улічваючы тое, што сходы арганізоўваць у нас навучыліся, вынік быў прадвызначаны зараней: народ выказаўся — зносьце, ліха іх бяры. Ну і знеслі. У поўнай адпаведнасці з пажаданнямі працоўных.

Таленавітыя і вострыя перадачы гомельскай тэлежурналісткі Таццяны Сапач таксама не дапамаглі. Ад іх дзяржаўныя мужы адмахнуліся. А Таццяна зараз у Вільні. І я яе разумею — цяжка быць прарокам у нашай Айчыне.

Народ, як справядліва заўважыў А. С. Пушкін, «безмолвствует». Такая яго гістарычная доля. Тым больш наш, савецкі, які, як вядома, — «новая гістарычная супольнасць». Трэба ўзарваць храм Хрыста Спасіцеля? Калі ласка, таварыш Сталін, не сумнявайцеся. Трэба наехаць бульдозерам на выставу бедных мастакоў? Таварыш Хрушчоў, даві іх, «стыляг», мы тут, мы дапаможам. Мы ўсё апраўдаем і ўсё сцерпім. Не ўпершыню...

З мясцовай інтэлігенцыяй у мяне атрымаліся гутаркі дзіўныя, дастойныя пяра Шчадрына, не майго, грэшнага. «У горада няма твару, — казалі мне,— але і гэта не твар. Знеслі — і правільна зрабілі. А памяць трэба захоўваць у сэрцах. Вось, скажам, ёсць вуліца імя Веры Харужай, бюст стаіць, пакоі ў школьных музеях. Якія выдатныя ў нас школьныя музеі! Ах! А у гары пад тыя дамы — ведаеце, усялякае было. Падмывала... А калі б абвалілася што?»

Тым болей дзіўнымі выглядалі гэтыя гутаркі, што я ведаю аб пісьмах тагачаснага старшыні Мазырскага гарвыканкома І. Кеніка ў Міністэрства культуры. Не адно, і не два пісьмы — шмат. Гэта, разумееце, «бюракрат» непакоіўся аб лёсе дамоў, чагосьці спадзяваўся, на штосьці [illegible]. А здавалася б, што яму? Што вырашаць, тое і зробяць. А вось пісаў, і хоць карысці ад пісаніны аказалася — нуль, «бюракрат» жа выступіў у ролі прагрэсіста.—А адвечная [illegible] любой уладзе — знакамітая наша інтэлігенцыя гэтую пілюлю праглынула і прамаўчала. І не ў 37-м годзе ўсё гэта адбывалася, а ўсяго толькі, смешна сказаць, два гады назад. У час, [illegible] перабудовы. Што расцілі, тое і вырасцілі.

...Мне вельмі падабаецца галандскі мастак Пітэр Брэйгель па мянушцы Мужыцкі. Жыў і памёр ён даўно, у XVII яшчэ стагоддзі. Сярод іншых напісаў карціну «Падзенне Ікара». Сюжэт легенды пераказваць не буду — ведаюць усе. На карціне — сонечны палудзень, бераг мора, на беразе горад. Там кожны заняты сваёй справай. Нешта [illegible] селянін, рыбакі [illegible], [illegible] снікі, гуляюць [illegible] гаспадыні, [illegible] гандляр, — у кожнага, словам, свой занятак. З мора тырчаць ногі, часткі цела, нейкія крылы... Гэта Ікар. Яго трагічная спроба ў паветраплаванні аказалася няўдалымі, і ён, значыць, церпіць катастрофу (намаляваны момант яго «сустрэчы» з паверхняй мора). Ікар на фоне, так сказаць, святочнай [illegible], ледзь прыкметны. І трагедыя яго застаецца незаўважанай — бо, як я казаў, у кожнага свой занятак, і, трэба разумець, — важны. Так што тут не да Ікара і яго крылаў. Упаў — ліха з ім. Яго праблемы. Вось і ўсё. Вось вам і паралель з сённяшнім днём. У нас сёння ў кожнага свой занятак. А думаць няхай улады — [illegible] ўлены...

Сёлета прыйшоў адказ з Міністэрства культуры. На падтрыманне ў належным стане гістарычнай забудову Мазыра выдзелена 30 тысяч рублёў. У камерцыйных за такія грошы [illegible] можна купіць сякую-такую відэаапаратуру — і толькі.

Сяргей ШАЎЦОЎ,
спец. кар. «Звязды».

Нарадзіўся? Будзеш пакараны!

Востры сігнал

На этыкетках дзіцячага харчавання малыш па-ранейшаму ўсміхаецца. А вось маладым мамам не да ўсмешак: да шматлікіх праблем з дзіцячым адзеннем, абуткам, цацкамі прыбавілася яшчэ адна—з харчаваннем. Ужо сёння імпартных малочных сумесей, фруктовых і агароднінных пюрэ, сокаў на прылаўках не ўбачыш. А заўтра? Што, акрамя права нарадзіцца ў незалежнай дзяржаве, дасць нашым дзецям урад?

— Кантракты з зарубежнымі фірмамі на пастаўку імпартных малочных сумесей у 1992 годзе не заключаны,— паведаміў намеснік начальніка ўпраўлення па гандлю харчовымі таварамі Міністэрства гандлю рэспублікі Уладзімір Чарненка. — Мы паведамлялі аб сваіх патрэбнасцях і ў Дзяржплан, і ў Савет Міністраў, аднак неабходнай валюты ўрад не знайшоў. Між тым у гандаль штогод паступала каля 1,9 тысячы тон імпартнага малочнага харчавання, 2,4 тысячы тон сумесей з Ваўкавыскага завода і прыблізна 500 тон з Расіі і Украіны. У наступным годзе Украіна захавае ранейшы аб'ём паставак. І ўсё ж каля 2.000 тон не хапае. А імпартнымі ж малочнымі сумесямі ў першую чаргу забяспечваліся раёны з павышаным узроўнем радыяцыі. Выходзіць, дзяцей, якія мелі няшчасце нарадзіцца на хворай зямлі, мы караем двойчы.

— На жаль, павялічыць выпуск пюрэ і сокаў для дзяцей не зможам,—гаворыць галоўны тэхнолаг аб'яднання «Белплодаагароднінагас» Ганна Завадская.—Больш чым 14 мільёнаў умоўных слоікаў на нашым старым абсталяванні не атрымаць. Уся надзея была на новую лінію на Клецкім кансервавым заводзе, але ж імпартнае абсталяванне за рублі не купіш. Між іншым, як і імпартнае харчаванне. Таму абнадзейваць не магу. Калі ў гэтым годзе пры плане 11,5 мільёна ўмоўных слоікаў мы за 9 месяцаў атрымалі 3,8, то ў будучым, хутчэй за ўсё, не атрымаем ніводнага. Мы звярталіся за дапамогай не толькі да ўрада, але і ва ўсе буйныя вытворчыя аб'яднанні, на заводы, што маюць валюту, але і «Азот», і «Інтэграл», і «Гарызонт» адмовілі. Не палічыла патрэбным выдзеліць грошы на дзіцячае харчаванне і Міністэрства абароны. Хоць пасля вываду нашых войск з краін Заходняй Еўропы патэнцыяльнымі спажыўцамі гэтага прадукту сталі многія афіцэрскія сем'і, якія пражываюць цяпер у рэспубліцы.

Каментарыі тут, як кажуць, залішнія. А хто адкажа, за што пакараны нашы малышы?

Святлана КАЛІНКІНА,
кар. БЕЛТА.

Мінск.

«БЕЛАРУСЬ» ЛІЧЫЦЬ ВАЛЮТУ

Свой высокі рэйтынг у кліентаў яшчэ раз пацвердзіў буйнейшы ў рэспубліцы камерцыйны банк «Беларусь». Фірма «Белінвест» адкрыла ў ім першы валютны рахунак. Паступіў таксама рад прапаноў аб устанаўленні дзелавых адносін ад банкаў Германіі, Аўстрыі, ЗША, Бельгіі і іншых зарубежных устаноў. Многія замежныя фірмы адкрылі тут рублёвыя рахункі.

Статутны фонд банка, які складае сёння 65 мільёнаў, дазваляе весці крэдытныя аперацыі ў аб'ёме паўтара мільярда рублёў. Крыху больш чым за год свайго існавання «Беларусьбанк» прыняў на абслугоўванне больш як 800 кліентаў — ад буйных заводаў з рознымі формамі ўласнасці да прыватных прадпрыемстваў і асобных грамадзян. Прычым, у адрозненне ад аднатыпных устаноў, якія займаюцца купляй і продажам свабодных сродкаў прадпрыемстваў і адмаўляюцца ад аперацый з наяўнымі, «Беларусьбанк» узяў сваіх кліентаў на поўнае касавае абслугоўванне. Нягледзячы на маладосць, у яго актыве ўжо нямала добрых спраў. Банк падтрымаў некалькі буйных урадавых праектаў. У прыватнасці, набыў амаль на 19 мільёнаў рублёў аблігацый 5-працэнтнай пазыкі Беларусі 1990 года, выпушчаных з мэтай пагашэння дзяржаўнага доўгу. За кошт крэдытаў банка ў рэспубліку завезена на 615 мільёнаў рублёў тавараў народнага спажывання. Акрамя таго, супрацоўнікі «Беларусі» выступілі спонсарамі рада дабрачынных акцый: па падтрымцы дзяцей-сірот з пацярпеўшых раёнаў Гомельскай і Магілёўскай абласцей, у аказанні дапамогі Дзіцячаму фонду Беларусі для лячэння цяжкахворых дзяцей, састарэлым жыхарам Маскоўскага раёна сталіцы, на куплю агародніны і бульбы ў сувязі з павышэннем цэн. Пералічаны таксама сродкі на развіццё бізнес-школы для старшакласнікаў пры Рэспубліканскім міжгаліновым інстытуце павышэння кваліфікацыі.

Аляксандр ТАРАНДА,
кар. БЕЛТА.

СТАРШЫНЯ МІНСКАГА «АБ'ЯДНАННЯ БЕЛАРУСКІХ ДВАРАН» ПЯТРО ГУШЧА:

Вялікія Радзівілы пачыналі конюхамі. А мы?

Дазвольце паведаміць цікавую для нас, супрацоўнікаў рэдакцыі, і, спадзяёмся, для вас, чытачы, навіну: прозвішчы некаторых «звяздоўцаў» уваходзяць у пералік беларускіх дваранскіх прозвішчаў і значацца ў спісах дваранскіх родаў некалькіх губерняў.

Памятаеце, як гнеўна «шыпелі» многія сродкі масавай інфармацыі і прапаганды з нагоды самых першых крокаў прыбалтыйскіх рэспублік па адраджэнню сваёй нацыянальнай самасвядомасці? «Ах, якія бязлітасныя нацыяналісты! Ох, не абысціся без грамадзянскай вайны».

Яны — латышы, эстонцы, літоўцы ўспомнілі. Яны адрадзіліся. Няхай яшчэ не зусім. З перакосамі і «ўхіламі». Але яны глянулі іншым позіркам на сябе, сваіх бацькоў і продкаў, на тое, што закладзена ў іх геннай інжынерыяй тысячагоддзяў.

Далёка не ва ўсім можна пагадзіцца з Пятром Гушчай. Але, згадзіцеся, яму не адмовіш у шчырым жаданні распазнаць нашы нацыянальныя карані. Прытым далёка не самыя горшыя.

Пан Пятро Мікалаевіч Гушча запэўніў мяне, што, калі ў гэтых асоб з'явіцца жаданне паведаміць яму звесткі аб паходжанні сваіх продкаў і месцы іх пражывання да 1917 года, і пацвердзіцца іх дваранскае паходжанне, гэтым журналістам з поўным правам можна будзе падаваць заяву аб уступленні ў «Аб'яднанне». Апошняе, дарэчы, не толькі імкнецца папоўніць свае рады, але і пазбавіць некаторых беларускіх дваран іх звання. Пятро Гушча мае на ўвазе ўсіх шляхцічаў (дваран. — **Аўт.**), якія былі ў радах КПСС.

— Ну, а Зянона Пазьняка можна аднесці да дваран?

— Гэта складанае пытанне. У мяне ёсць выпіска з Дзяржаўнага гістарычнага архіва БССР аб тым, што адзін Пазьняк у канцы XVIII стагоддзя быў пазбаўлены дваранскага звання і пераведзены ў простыя сяляне. Ці тое гэта пакаленне Пазьнякоў — трэба яшчэ паглядзець. А наогул, па майму глыбокаму перакананню, Зянон Пазьняк — адзіны чалавек у беларускім парламенце, як да канца паслядоўна адстойвае сапраўды нашы, беларускія інтарэсы. І ён мае рацыю, калі гаворыць, што ў Расіі ніколі не было і не будзе дэмакратыі і што нам заўсёды трэба чакаць з яе боку агрэсіўных дзеянняў.

З тых часоў, калі Расія напала на нас у час распаду Рэчы Паспалітай і калі дваранскія роды пачалі бяднець і фактычна знішчацца, я мала заўважаю нейкі станоўчы ўплыў на нас з боку Расіі. Старыя, няхай злачынныя, структуры яшчэ неяк стрымлівалі спробы замаху на Беларусь. Цяпер, акрамя БНФ, нас абараняць няма каму, і нас могуць расцягнуць па кавалках і Расія, і Украіна, і нават Прыбалтыка. І я не разумею тых людзей, якія прад'яўляюць, няхай можа і справядлівыя, тэрытарыяльныя прэтэнзіі да нашых суседзяў. Адстаяць бы цяпер сваё.

— І ваша «Аб'яднанне» можа гэтаму дапамагчы?

— Разумееце, у нас, мне здаецца, немагчымы нейкі масавы, папулярны рух. Беларусы па сваёй натуры вельмі пасіўныя. Наш рух нешматлікі, ды і справы нашы ідуць не вельмі добра, але свой уклад у справу адраджэння Беларусі мы ўносім хоць бы тым, што аднаўляем шляхецкія роды.

— І што, іх шмат?

— Кожны дзесяты на Беларусі — дваранін. Гэта ўстаноўлена афіцыяльна. Калі дадаць да гэтага яшчэ некалькі дзесяткаў тысяч шляхцічаў, якія не паспелі зарэгістравацца перад рэвалюцыяй 1917 года ў Мінскім Дэпутацкім Дваранскім сходзе, то лічба, згадзіцеся, атрымаецца ўнушальная.

— Дваранскі сход па тых часах быў «вясельным генералам» ці чымсьці большым?

— Ну што вы! Гэта была вельмі ўплывовая структура. І ў палітычным, і ў культурным жыцці Беларусі. Дастаткова прывесці той факт, што толькі дваране маглі паступаць ва універсітэт, ім жа аддаваўся прыярытэт пры паступленні ў гімназіі. Дваране — лепшая частка грамадства. І дваранства ў свой час давалася за актыўны ўдзел у абароне сваёй Радзімы. Селянін меў права не ісці на вайну, шляхціч жа — не. Інакш ён пазбаўляўся ўсіх прывілей, званняў, маёмасці. А галоўнае — ён пазбаўляўся гонару. А гэта было роўна смерці.

— А як жа тады расцэньваць «Пінскую шляхту» Дуніна-Марцінкевіча, дзе высмейваецца гэты самы шляхецкі гонар?

— Элементарны перабор. Гонар у шляхты быў, але ж было чым і ганарыцца. У баях, дзе загінула да сямідзесяці працэнтаў ваюючых бакоў, выжывалі мацнейшыя. І потым пытанні крыві, спадчыны і г. д. Радзівілы, напрыклад, былі конюхамі ў вялікіх Гедымінаў, а зрабіліся ўплывовымі магнатамі. Тады было сорамна быць бедным. Дзень і ноч працавалі, каб набыць боты. І гэта былі ў першую чаргу, вядома, дваране.

— Ну а вы самі, Пятро Мікалаевіч?

— Мой род вельмі старажытны. Першае ўпамінанне аб ім сустракаецца ў XIII стагоддзі. Родавыя галіны перасякаліся нават у свой час з князямі Бельскімі па жаночай лініі. Мой бацька, якога судзілі за «падрыў хлебанарыхтовак» у 1933 годзе, на пытанне следчага аб яго сацыяльным паходжанні адказаў: «Дваранін».

— Пытанні дваранскага гонару — галоўныя пытанні?

— Я не люблю Купалу і Коласа. Хутчэй — увесь іх паслякастрычніцкі перыяд. Яны нанеслі вялікую шкоду беларускай культуры сваім падхалімажам перад Савецкай уладай. Хоць абодва былі дваранамі. У кожнага чалавека заўсёды ёсць выбар. Майго дзеда расстралялі ў 1918 годзе, а бацька адмовіўся пісаць плакаты тыпу «Партыя і народ адзіныя» ўжо ў час адбыцця тэрміну зняволення на Беламор-канале і адправіўся ў шахту.

— Ці ёсць высокія, тытулаваныя дваране, якія не заплямілі сябе нічым і маглі б прэтэндаваць, напрыклад, на беларускі прастол?

— Нашчадкаў каралеўскага роду на Беларусі не засталося. Нехта прымазваецца да Сапегаў, але я ведаю дакладна: апошні Сапега пахаваны ў Варшаве. Некаторыя запэўніваюць, што яны пазашлюбныя дзеці саміх Гедымінаў — але, ведаеце, гэта несур'ёзна.

Любы дваранін павінен удзельнічаць у нацыянальным руху. Пакуль ні адзін прадстаўнік княжацкіх беларускіх родаў не ўдзельнічае ў адраджэнні Беларусі. Хоць наша мара, вядома, — беларуская канстытуцыйная манархія на правах англійскай каралевы. Пакуль пытанне аб прэтэндэнтах на беларускі прастол адкрытае.

— Напэўна, больш актуальным цяпер з'яўляецца пытанне аб вяртанні часткі зямель іх сапраўдным уладальнікам?

— Мы разумеем, што цягнік пайшоў — і таму вырашэнне гэтага пытання нават не ставім сваёй задачай. Хоць да нас і звяртаецца ўсё больш і больш людзей з просьбай пацвердзіць сваё дваранскае паходжанне, людзі ўсё роўна напалоханы. Ды і непарадак атрымаецца, калі мы пачнём зноў дзяліць зямлю.

Апошнім часам мы нават даведак не выдаём. Калі чалавек сам пакапаецца ў архіве, знойдзе тое, што яму патрэбна, ён будзе цаніць гэта. А так палічыць усё несур'ёзным. Між іншым, у Заходняй Еўропе дваранства нават цяпер умацоўваецца, у нас жа ў гэтым пытанні — павальнае запусценне.

— Усё ж такі, з якога года вы ўсвядомілі неабходнасць аднаўлення беларускай шляхты?

— З 1975-га. Спачатку я быў адзін, потым далучыліся Златчынскі, Матчынскі. Цяпер ёсць сарцавіна, якая збіраецца два разы на месяц у Доме літаратара.

— Ну, а не імкнуліся юрыдычна зарэгістравацца?

— Навошта? Напрыклад, Савет цэркваў евангельскіх хрысціян-баптыстаў да гэтага часу не зарэгістраваны, а аб'ядноўвае ў нашай краіне мільёны. Калі наша імкненне аднавіць беларускае дваранства будзе зразумета людзьмі, то мы тым больш абыдземся без рэгістрацыі.

Інтэрв'ю правёў
Аляксандр КОКТЫШ.

УЛ. ЖЫРЫНОЎСКІ:

«ЛЮДЗІ СТАМІЛІСЯ...»

Адказваючы на пытанне карэспандэнта Інфармслужбы «Для ўсіх» аб сітуацыі ў краіне, старшыня Ліберальна-дэмакратычнай партыі СССР Уладзімір Жырыноўскі сказаў, што становішча спраў працягвае пагаршацца.

— Паглядзіце, што адбываецца... Парламент скасавалі, Канстытуцыю скасавалі. І ўсё, што хочуць, тое і робяць. Але людзі ж стаміліся ад гэтага...

Закранаючы пасляжнівеньскую дзейнасць Прэзідэнта СССР, Жырыноўскі звярнуў увагу на яе непаслядоўнасць, палавінчатасць. На думку лідэра Ліберальна-дэмакратычнай партыі, Гарбачову трэба было самому распусціць не толькі саюзны, але і рэспубліканскія парламенты, у тым ліку расійскі, літоўскі. А пасля гэтага ўвесці Дзяржсавет.

Уладзімір Жырыноўскі лічыць, што Дзяржсавет павінен быць адзін і пры гэтым быць адзіным у сваім імкненні захаваць цэласнасць краіны. Дзяржсавет, які складаецца з прадстаўнікоў рэспублік, што імкнуцца выйсці з Саюза, не можа быць працаздольным. Бо рэспублікі будуць рабіць усё, каб канчаткова адарвацца ад Саюза.

Падзенне КПСС як кіруючай партыі Жырыноўскі звязвае з многаладдзем.

Горача Уладзіміру ЖЫРЫНОЎСКАМУ ад граду пытанняў, якія задавалі яму на сустрэчы рабочыя Санкт-Пецярбургскага сталепракатнага завода.

(Фотахроніка ТАСС).

— У краіне не павінна быць 15 Канстытуцый і 15 Прэзідэнтаў. А ў нас такое здарылася. Вось усё і лопнула. Парламенты камуністычныя прыпыніліся на скрыпах, з крывёй і адыходзяць гэтак жа. Але дэмакраты, якія прыходзяць на змену, нічым не лепшыя, — лічыць Жырыноўскі.

Бачачы канчатковую мэту палітычнай барацьбы ва ўсталяванні дэмакратыі, Жырыноўскі падкрэслівае, што спачатку трэба правесці рэформы. Рэформы можа правесці толькі адзін чалавек. Мог Пётр І, мог Аляксандр ІІ, мог Сталін.

— Дарэчы, я Сталіна ненавіджу, — з уласцівай яму шчырасцю адзначае Жырыноўскі. — Ён падняў пад сябе партыі, усе народы. Але пэўных поспехаў дабіўся. Таму ў многіх людзей старэйшага пакалення адчуваецца цяга да такога аўтарытарнага рэжыму. Лічаць, што тады быў парадак. Чалавек ведаў, што хоць і жыве ў закутку, але сцягала яго ніхто не пазбавіць. Ні зямлі, ні рабочага месца. А сёння і гэтага ў яго не будзе.

Адну з галоўных бед Расіі Жырыноўскі бачыць у імкненні тых, хто пераймае, сячы пад корань усё, што ім не падабаецца:

— Сёння КПСС мне вельмі нагадвае царскі рэжым. Цар жа таксама быў адрокся. Можна было ўсяварыць яго, пасадзіць у Царскае Сяло. Не, абавязкова трэба знесці. І з КПСС таксама. Зняважыць, хоць варта было толькі абмежаваць яе дзейнасць. А што з ГКЧП? Ну, пасадзіце іх пад дамашні арышт, навошта ж у турме трымаць? Яшчэ ж нядаўна гэтыя людзі былі вышэйшымі кіраўнікамі краіны. Якая ж будзе павага да новага кіраўніцтва? А можа, і гэтых у турму пасадзяць? Буш, мне здаецца, такога б не зрабіў, калі б яго віцэ-прэзідэнт перавысіў паўнамоцтвы. Напэўна, сказаў бы яму: «Ну, пасядзі дома. Давай разбірацца». Разабраліся б і вырашылі пытанне.

На думку Жырыноўскага, інкрымінаваць кіраўнікам ГКЧП здраду Радзіме — абсурд. Было простае перавышэнне паўнамоцтваў. Прычым толькі адным чалавекам — віцэ-прэзідэнтам.

— Свае паўнамоцтвы перавысіў толькі Янаеў, а астатнія павінны былі яму падпарадкоўвацца, захоўваючы тую ж самую Канстытуцыю, у парушэнні якой іх цяпер абвінавачваюць. Абсурд! І, значыцца, толькі адзін Янаеў і павінен быў падаць у адстаўку.

Жырыноўскі не схільны перабольшваць значэнне перамогі дэмакратаў у жнівеньскія дні.

— У кастрычніку семнаццатага людзі ішлі браць Зімні, спадзеючыся на лепшы лёс. А чым скончылася? І цяпер людзі ішлі да Белага дома, думаючы, што будуць жыць лепш. Не атрымаецца.

З Жырыноўскім, канешне, можна спрачацца, не згаджацца. Яго можна абвінавачваць у максімалізме, у вялікадзяржаўным шавінізме, у многіх іншых грахах.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

ПАЛАТА НУМАР ДВА. А ТРЭБА БОЛЬШ!

Рэзкі рост дзіцячых захворванняў пасля чарнобыльскай катастрофы — горкі, але неаспрэчны факт. Лячыць жа падрастаючае пакаленне ў большасці выпадкаў няма чым і няма дзе.

На жаль, не роднай Айчыне, а далёкай Краіне ўзыходзячага сонца шлюць у чарговы раз нізкі паклон гамяльчане. Унікальнае абсталяванне для лячэння захворванняў крыві ў дзіцячым гематалагічным аддзяленні Гомельскай абласной бальніцы змантыравалі японскія вучоныя.

Яно размешчана ў спецыяльна выдзеленай стэрыльнай палаце. Мясцовыя медыкі ў захапленні! Гэта ўжо другая такая палата ў нашай рэспубліцы. А можа, яшчэ толькі другая?

Віктар КОТАЎ
кар. БЕЛТА.

МАТАЦЫКЛЫ ЗГАРЭЛІ, ЗАСТАЛАСЯ «ЛАДА»

ПІНСК. (У. Равіцкі). У ноч з 8 на 9 лістапада згарэла база мясцовай мотабольнай каманды «Аўтамабіліст». Мяркуючы па шэрагу даных, прычынай пажару стала падпальванне.

Калі пажарныя прыбылі на месца здарэння, яны ўбачылі, што дзверы будынка адчынены. Удалося выратаваць толькі аўтамашыну «Лада» і сем ігравых матацыклаў. Разам з базай згарэла некалькі трэніровачных матацыклаў, спортінвентар, раздзявальня. Гэта цяжкі ўдар для каманды. Як цяпер існаваць «Аўтамабілісту» невядома. А каманда ж трапіла ў першую лігу, заняўшы першае месца ў сваёй.

З НАЖОМ НА АФІЦЫЯНТКУ

У кафэ гасцініцы «Мінск» п'яны наведвальнік з хуліганскімі намерамі ўдарыў нажом у грудзі афіцыянтку. Нарад міліцыі Маскоўскага РАУС, які аператыўна прыбыў на месца здарэння, затрымаў хулігана. Ім аказаўся 43-гадовы В., валацуга без пастаяннага месца жыхарства і роду заняткаў, які змешчаны ў Рэспубліканскую псіхіятрычную бальніцу на абследаванне.

Пацярпеўшай аказана медыцынская дапамога, на шчасце, без шпіталізацыі.

РУКІ «ЗАЧАСАЛІСЯ»?

ГОМЕЛЬ. (У. Пернікаў). Усяго паўмесяца вытрымаў на волі жыхар вёскі Светлая Зара Гомельскага раёна А. Зубараў. А потым зноў «зачасаліся» рукі.

Наведаўшыся на адзін з рынкаў абласнога цэнтра, ён не ўтрымаўся ад спакусы і ўкраў махеравы шарф у прадаўца з далёкага Нальчыка, за што і быў затрыманы міліцыяй.

Гэты сумны «рэкорд» знаходжання на волі пабіў нейкі І. Отчыц. На дзесяты дзень пасля пабегу з Магілёўскай спецшколы, дзе ён адбываў пакаранне, яму захацелася паласавацца прадуктамі кансервацыі жыхароў дома № 45 па вуліцы Савецкай. Але апетыт уцекача быў утаймаваны прыводам у міліцыю.

ПАЧАЛО ПРЫЁМ ПАЦЫЕНТАЎ фізіятэрапеўтычнае аддзяленне Брэсцкай абласной бальніцы. Гэта цэлы комплекс, які мае гразелячэбніцу, кабінеты іголкатэрапіі, электра- і водалячэння, масажу. У хуткім часе пачнуць працаваць басейн і сауны. Курс фізіятэрапіі вядзецца ў комплексе з медыкаментозным і тэрапеўтычным лячэннем.

НА ЗДЫМКУ: у адным з кабінетаў, дзе праводзяць падводны масаж.

Фота Э. КАБЯКА. (БЕЛТА).

ДОЛАРЫ ЗА АДХОДЫ

АСІПОВІЧЫ (І. Сцяпура). Каму ў наш час не патрэбна валюта? Дзіўнае пытанне. Кожнаму яна патрэбна. Здавалася б, у Асіповіцкім вагонным дэпо яе атрымаць няма за што. Але на самай справе аказалася не так.

На адной з канадскіх фірм даведаліся, што тут прадаюцца спісаныя кантэйнеры, якія раней выкарыстоўваліся для перавозкі розных грузаў. І вось заключылі кантракт на пастаўку 30 штук спісаных кантэйнераў. Кошт кожнага, без уліку перавозкі, — 100 долараў. Вось вам і валюта, якую можна выкарыстоўваць на ўласныя патрэбы. Думаецца, што асіповіцкія вагоншчыкі і надалей не адмовяцца ад такога супрацоўніцтва. Бо гэта ж намнога даражэй, чым прадаюцца кантэйнеры на месцы.

І ЗНОЎ РЭЙКАВАЯ «ВАЙНА»

У Оршы зноў быў перакрыты рух паяздоў, якія накіроўваліся ў Маскву.

На гэты раз чыгуначны шлях у сталіцу СССР блакіравалі 30 даведзеных да крайнасці пасажыраў, якія не змаглі ў парадку чаргі набыць білеты на паязды маскоўскага напрамку.

Дарэчы, пачалася гэтая рашучая акцыя ў тры гадзіны ночы і толькі да шасці гадзін раніцы дарогу на Маскву ўдалося вызваліць ад «захопнікаў». Прычым трое найбольш актыўных арганізатараў блакады затрыманы міліцыяй.

ПРЫГРАНІЧНАЯ ТАЛАКА

Задумаўшы будаўніцтва рэгіянальнага культурна-асветнага цэнтра, жыхары вёскі Рымдзюны Астравецкага раёна вырашылі, што адным ім гэта зрабіць не пад сілу. Вось і паклікалі на дапамогу суседзяў з Літвы — каб будаваць разам, або як гаварылі даўней, — «талакой». І справа закіпела!

Літоўскія спецыялісты распрацавалі праект цэнтра. Тут выдатны Дом культуры з бібліятэкай і этнаграфічным музеем, сярэдняя агульнаадукацыйная і музычная школы, некалькі жылых дамоў. Забяспечыць новабудоўлю рабочай сілай і часткова — будаўнічымі матэрыяламі ўзяўся таксама літоўскі бок.

У Рымдзюнах разам з беларусамі, палякамі і рускімі жыве многа літоўцаў. Так што, нягледзячы на імклівае разгароджванне былых брацкіх рэспублік, у гэтых мясцінах наўрад ці паявяцца «свае» і «чужыя».

Выпуск падрыхтавалі: І. КАРНЕЙ, А. КОКТЫШ, А. СЛАНЕЎСКІ, С. СУЛКОЎСКІ, І. ШЧУЧЭНКА.
Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ

РАДЫЁ «СВАБОДА»

● Указ Ельцына аб забароне дзейнасці КПСС і РКП на тэрыторыі Расіі з маўклівай згоды Гарбачова — чарговая памылка Расійскага палітычнага кіраўніцтва. Аб гэтым заявіў у інтэрв'ю радыёстанцыі «Свабода» былы сакратар ЦК РКП Зюганаў. На яго думку, гэты крок не будзе спрыяць устанаўленню грамадзянскай згоды ў Расіі, аб якой так шмат гавораць дэмакраты. Яны самі дапускаюць памылкі, якія ў свой час рабілі камуністы. А кампартыя абавязкова адновіцца і будзе існаваць.

● Ніна Андрэева ўзначаліла новую кампартыю — ВКП(б), з'езд якой прайшоў, як і заведзена ў бальшавікоў, ва ўмовах поўнай сакрэтнасці ў Санкт-Пецярбургу. Аснову новай партыі складуць былыя непахісныя ленінцы. Зараз у яе больш 10 тысяч прыхільнікаў, выдаецца газета «Адзінства», якая хутка будзе перайменавана ў «Іскру». Фінансаваць дзейнасць партыі будуць яе члены за кошт сваіх узносаў. Па словах Генсека Н. Андрэевай, ВКП(б) праз тры гады прыйдзе да ўлады.

● Дэлегацыя маджахедаў, нібы сапраўдныя партызаны, прыбыла ў Маскву не з таго боку, адкуль яе чакалі. Спачатку яны прыляцелі ў Саудаўскую Аравію, дзе згодна з паведамленнямі, адбыўся раскол дэлегацыі. Ад яе аддзяліліся аднадумцы непрымірымага лідэра маджахедаў Хекмаціяра. Першыя перагаворы ў Маскве з маджахедамі павінны падрыхтаваць глебу для перагавораў будучых.

● Пагрозы чэчэнскага лідэра Дудаева могуць выліцца ў тэрор і разбурэнне атамных аб'ектаў, што абернецца масавымі ахвярамі сярод мірнага насельніцтва. Рэакцыя на Каўказе на паспешлівыя дзеянні Ельцына адназначная — горскія народы падтрымалі Дудаева. Многія аглядальнікі лічаць, што няўдача Ельцына на Паўночным Каўказе можа падарваць яго аўтарытэт, які яму зараз вельмі патрэбны для правядзення іншых мерапрыемстваў.

БІ-БІ-СІ

● Прадстаўнік ЕС заявіў, што прыкладаюцца ўсе намаганні, каб вывесці групу з шасці назіральнікаў ЕС, якая знаходзіцца ў акружаным сербамі харвацкім горадзе Дуброўніку.

● Былы член урада Грузіі міністр Каштарыя, які быў вымушаны пайсці ў адстаўку, а потым увогуле пакінуць тэрыторыю СССР, сказаў у Лондане, што Гамсахурдыя паводзіць сябе як дыктатар. Ён перастаў раіцца з міністрамі, не цярпіць пярэчанняў. Яго дыктатура, на думку Каштарыя, найгоршая форма дыктатуры — сямейная. Напрыклад, жонка Гамсахурдыя актыўна ўмешваецца ў важныя дзяржаўныя справы.

● Міністэрства замежных спраў Чэха-Славакіі выступіла з пратэстам з нагоды абстрэлу чэшскага цеплахода на Дунаі сіламі Югаслаўскай народнай арміі. У пратэсце патрабуецца правесці расследаванне інцыдэнту і кампенсаваць матэрыяльны ўрон. На шчасце, ніхто з членаў экіпажа не пацярпеў.

● Міністры замежных спраў 24 найбольш развітых дзяржаў свету сабраліся ў Бруселі, каб перагледзець эканамічную дапамогу былым камуністычным краінам. Чакаецца, што прадстаўнікі ЕС будуць аказваць ціск на ЗША і Японію, каб тыя павялічылі размеры дапамогі, а таксама дабіваліся распрацоўкі гібкай тактыкі аказання гэтай дапамогі з улікам асаблівасцей кожнай краіны.

● ЗША ўсё больш настойліва патрабуюць ад Паўночнай Карэі адкрыць экспертам доступ да яе ядзерных установак.

● Як паведамілі з Ізраіля, 4 моцна ўзброеных тэрарыстаў былі забіты ў пустыні пры спробе пранікнуць у Паўднёвы Ізраіль з боку Егіпта.

● Адмова парламента Расіі зацвердзіць указ Ельцына аб увядзенні надзвычайнага становішча ў Чэчэна-Інгушэціі — сігнал невялікім горскім народам аб тым, што яны могуць дабівацца незалежнасці ад Расіі. У пэўных колах Захаду лічаць, што гэта можа прывесці да другой каўказскай вайны.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ

ТАЙНЫЯ ДОЛАРЫ КПСС

Французская газета «Фігаро» аб дапамозе «брацкім кампартыям»

Савецкі журналіст Аляксандр Яўлахаў знайшоў прозвішча Гастона Плісанье ў так званых «асобых папках» (АП) КПСС. Газета прыводзіць пачатак дакумента, у якім упамінаецца гэтае імя: «93 161/2 448 ад 18/VIII. АП № 2247 ад 21/VIII/78. Распіскі тав. Плісанье ў атрыманні для ФКП — 1.000.000 долараў, дамініканскай КП — 50.000 долараў, рэюньёнскай КП — 40.000 долараў, гвадэлупскай КП — 30.000 долараў, марцінікскай КП — 30.000 долараў, гаіцянскіх сяброў — 20.000 долараў. Знаходзяцца ў Агульным аддзеле ЦК КПСС».

— Калі я даведаўся месяц назад,— тлумачыць журналіст, — што з аднаго сейфа Міжнароднага аддзела ЦК КПСС знікла 600.000 долараў, калі ў далейшым у мяне ў руках апынуліся сапраўдныя, а не выдуманыя старонкі гісторыі міжнароднага камуністычнага руху, мяне вельмі мала хваляваў той водгук, які гэта выкліча ў Францыі.

Па словах Яўлахава, толькі ланцуг выпадковасцей перашкодзіў тым, хто валодаў камуністычнымі сакрэтамі, знішчыць усе гэтыя дакументы. Цяпер гісторыкі і следчыя могуць дазнацца аб ісціне. Толькі сёння можна зразумець, на чым трымалася ўлада Канстанціна Чарненкі ці Валерыя Болдзіна, якія цяпер знаходзяцца пад арыштам за ўдзел у жнівеньскай змове. Абодва яны былі загадчыкамі Агульнага аддзела ЦК і мелі інфармацыю, якая не была даступнай нават для сакратароў ЦК.

Яны кантралявалі так званыя «асобыя папкі» (АП), куды больш важныя, чым дакументы з грыфам «Зусім сакрэтна». У гэтых папках захоўваліся распіскі за штогадовыя фінансавыя асігнаванні «брацкім партыям».

Далей журналіст растлумачвае: «З некаторага часу ФКП стала адной з тых нямногіх партый, якія не давалі пісьмовых распісак. У асобых папках ужо захоўваліся толькі шыфраваныя тэлеграмы супрацоўнікаў КДБ, што пацвярджалі перадачу грошай».

78-гадовы Гастон Плісанье застаецца адным з ключавых дзеячаў Французскай кампартыі, членам якой ён з'яўляецца з 1933 года, а членам ЦК — на працягу амаль 40 гадоў. Менавіта ён забяспечыў выбранне Жоржа Маршэ на пасаду генеральнага сакратара партыі, а потым і яго перавыбранне.

Але ўплыў і бясспрэчны аўтарытэт гэтага бургундца, узнагароджанага ордэнамі Дружбы народаў і Кастрычніцкай Рэвалюцыі, грунтаваліся дагэтуль на тым, што ён кіраваў адносінамі ФКП з загадчыкам Міжнароднага аддзела ЦК КПСС і яго намеснікам, які займаўся еўрапейскімі кампартыямі.

Ужо не ўпершыню пасля краху камуністычнай сістэмы ва Усходняй Еўропе выходзіць на свет тайная роля Плісанье. Усходнегерманскі дыпламат Армін Рыкер сцвярджаў у газеце «Монд» 22 лютага 1990 года, што, калі ён быў супрацоўнікам пасольства ГДР у Парыжы, ён перадаў гэтаму кіраўніку ФКП «у пачатку 1979 года чамаданчык, набіты грашамі».

Тады ж нямецкі дыпламат паведаміў, што пасольства набывала ўваходныя білеты на свята газеты «Юманітэ», што было скрытай формай фінансавай падтрымкі гэтай камуністычнай газеты.

Але ці ж Гастон Плісанье не мае звычкі паўтараць, што ў ФКП «няма сакрэтаў, ёсць толькі нашы ўнутраныя справы»?

(Прэс-бюро ТАСС).

ШАХМАТЫ

Пад рэдакцыяй майстра спорту У. СЫЧОВА

ЧАЦВЕРТЫ КВАРТАЛЬНЫ КОНКУРС РАШЭННЯЎ

Заданне № 3

Белыя: Kph7, Фg6, Лf2, Лh4, Ce2, Ce5, Кв4 (7).

Чорныя: Kpc5, Лв7, Cd7, Кс7, п.е.7 (5).

Мат за 2 хады.

Заданне № 4

Белыя: Kpg8, Фb8, Лс3, Лd8, Cc8, Cg5, Ке7, п. d3 (8).

Чорныя: Kpe5, Ла5, Ле1, Ка7, Ке6, пп: c7, f7 (7).

Мат за 2 хады.

СІ ЧЖУНЬ — ЧЭМПІЁНКА СВЕТУ

Закончылася спрэчка за сусветную карону ў жанчын. Цяпер тытул чэмпіёнкі свету па шахматах у 21-гадовай кітайскай студэнткі Сі Чжунь, якая выйграла матч з лікам 8,5:6,5.

Прапануем вам пераканацца ў сіле новай чэмпіёнкі па партыі, якая згуляна ў гэтым матчы.

Сі Чжунь — М. Чыбурданідзе. Іспанская партыя.

1. e4. e5 2. Kf3 Kc6 3. Cb5 a6 4. Ca4 Kf6 5. 0—0 Ce7 6. Ле1 b5 7. Cb3 d6 8. c3 0—0 9. h3 Kd7 10. d4 Cf6 11. a4 cb7 12. ab ab 13. Л:a8 Ф:a8 14. d5 Ke7 15. Ka3 c6 16. dc C:c6 17. Ф:d6 Kc6 18. Фd1 Kc5 19. Cd5 K:e4 20. C:c6 Ф:c6 21. Фd3 Kcd6 22. K:b5 Фc5 23. Фe2 Kg3 24. Фe3 Ф:b5 25. fg e4 26. Kd4 Фb7 27. Kc2 Ле8 28. Фc5 Ce5 29. g4 Фe7 30. Ce3 h5 31. gh Ле6 32. Cd4 C:d4+ 33. Ф:d4 Ле6 34. Фd1 Kc4 35. b3 Ke5 36. Фe2 Лf6 37. Лf1 Л:f1+ 38. Kp:f1 Kd3 39. Kd4 Фf4+ 40. Kpg1 Фc1+ 41. Kph2 Kc5 42. Фc2 Фf4+ 43. g3 Фg5 44. b4 Kd3 45. Фe2 f5 46. h4 Фf6 47. Фa2+ Kph7 48. Фe6 Ф:e6 49. K:e6 e3 50. Kd4 f4 51. b5 і чорныя здаліся.

СПАРТАКІЯДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Закончыліся камандныя спаборніцтвы рэспублікі па шахматах.

Пераможцай рэспубліканскай Спартакіяды стала каманда Мінска. Удзельнікі каманды — міжнародны майстар В. Дыдышка, майстры спорту Я. Мачалаў, А. Рыскін, Т. Загорская, кандыдаты ў майстры Ю. Шульман і Я. Герасімовіч атрымалі залатыя медалі. Сярэбранымі прызёрамі сталі спартсмены Брэсцкай вобласці, бронзавымі — Магілёўскай. У індывідуальным заліку лепш за іншых згуляў В. Дыдышка, выйграўшы ўсе 6 партый.

М. ТРУБІН, Т. ГДЛЯН:

Хто ж будзе Генеральным пракурорам СССР?

Савецкага Саюза ранейшай фармацыі больш не існуе. Новы Саюз суверэнных дзяржаў, што былі некалі саюзнымі рэспублікамі, праглядваецца яшчэ з цяжкасцю. Аднак пасада Генеральнага пракурора СССР пакуль застаецца, хоць няясна, хто ж яе зойме. Ранейшы Генеральны, як вядома, падаў у адстаўку і Вярхоўны Савет яе быццам бы прыняў, перадаўшы пытанне на вырашэнне З'езду народных дэпутатаў СССР. А З'езд магчыма, ужо апошні, вярнуў справу саюзнаму парламенту. У бліжэйшыя дні чакаецца, што ў гэтай гісторыі будзе пастаўлена кропка.

А пакуль прадставім слова М. С. Трубіну і Т. Х. Гдляну. Першы з іх усё ж яшчэ выконвае абавязкі Генеральнага пракурора, а пра другога прайшлі чуткі як аб верагодным прэтэндэнце на гэтую пасаду.

М. С. ТРУБІН: «Я ЯШЧЭ НЕ ВЫЧАРПАЎ СВАЙГО ПАТЭНЦЫЯЛУ».

— Ці мае пад сабой нейкае прававое абгрунтаванне намер Вярхоўнага Савета (фактычна падтрыманы З'ездам) зняць Вас з пасады Генеральнага пракурора СССР?

— З'езд меў права зрабіць усё, што ён хацеў. Што датычыць мяне, дык я ніякіх практычных абгрунтаванняў для прыняцця такога рашэння не бачу. Не ўсім падабаліся мае пазіцыі па шэрагу крымінальных спраў (напрыклад, Арцёма Тарасава, аб 140 мільярдах, тбіліскіх падзеях). Я магу гэта зразумець. Але каб рабіць высновы, трэба даць юрыдычнае абгрунтаванне маім рашэнням. Ніхто гэтага не рабіў...

— У асяроддзі журналістаў я чуў, што на Ваша месца прадказваюць Тэльмана Гдляна. Што б Вы маглі сказаць наконт гэтага?

— У нейкай часткі выбаршчыкаў фігура Гдляна асацыіруецца з фігурай нявінна пацярпеўшага за барацьбу з карупцыяй і да т. п. Некаторыя людзі лічаць, што Гдлян мог бы быць больш справядлівым і аб'ектыўным на пасадзе Генеральнага пракурора СССР.

— А як лічыце Вы?

—На мой погляд, пры расследаванні спраў Тэльман Харэнавіч усё ж дапускаў працэсуальныя парушэнні. Наўрад ці абгрунтаванымі з'яўляюцца надзеі на тое, што на высокай пасадзе ён будзе больш аб'ектыўным і справядлівым.

— А калі Вы ўсё ж пойдзеце, каго Вы бачыце найбольш вартым на Ваша месца?

— Я цяпер не гатовы адказаць на гэтае пытанне. Што датычыць мяне асабіста, дык я згаджуся з любым рашэннем вышэйшага органа ўлады...

— Ну, а калі парламент пакіне Вас на пасадзе, Вы пагодзіцеся з ім?

— Я лічу, што не вычарпаў свайго патэнцыялу на гэтай пасадзе. Генеральным пракурорам працую ўсяго каля 8 месяцаў. Усе мае намаганні былі накіраваны на тое, каб у новых умовах знайсці для Пракуратуры СССР належнае месца ў сістэме органаў дзяржаўнай улады: рэарганізаваць, рэфарміраваць яе, але захаваць як орган нагляду за захаваннем законнасці, аховы правоў чалавека.

Т. Х. ГДЛЯН: «БАЮСЯ БЕЗУЛАДДЗЯ, БЕЗЗАКОННАСЦІ»

— Калі верыць чуткам, якія ўжо вылiліся нават на старонкі газет, Вас прадказваюць на пасаду Генеральнага пракурора СССР. Ці магчыма такое?

— Тэарэтычна — так, практычна — не.

— Ці не маглі б Вы раскрыць гэта больш грунтоўна?

— Бачыце, нядаўні путч пацвердзіў тое, аб чым мы з Івановым гаварылі на працягу апошніх гадоў: менавіта ў Крамлі былі сканцэнтраваны вярхі крымінальна-палітычнай мафіі краіны. (Мікалай Іваноў, былы следчы па асабліва важных справах пры Генеральным пракурору СССР, саратнік Гдляна па расследаванню карупцыі ва Узбекістане, цяпер народны дэпутат СССР. — С. Е.) І, канешне, тэарэтычна прагноз у адносінах да мяне мог бы пацвердзіцца.

— А што ж перашкаджае здзейсніцца такому на практыцы?

— Пры сітуацыі, што склалася ў краіне да цяперашняга часу, Генеральным пракурорам СССР павінен быць чалавек, які не стане служыць ні левым, ні правым, ні інтарэсам якіх-небудзь іншых партый, груповак. Ён павінен служыць аднаму Богу — Закону і пры гэтым прытрымлівацца сваёй маральнай лініі. А такі чалавек не выгадны перш за ўсё Гарбачову і яго акружэнню. Вось чаму на практыцы разлічваць мне на пасаду Генеральнага пракурора не даводзіцца.

— Дарэчы, пра путч. Складваецца ўражанне, што ён пацвердзіў, хутчэй, наяўнасць у Крамлі палітычнай мафіі. А прычым тут крымінальная мафія?

— У нашай краіне даўным-даўно ўжо адбылося зрошчванне крымінальнай і палітычнай мафіі, як адбылося зрошчванне КПСС і дзяржаўнага апарату. Мы ж не маглі сказаць: «Там заканчваецца партыя, а там пачынаецца дзяржава». Таму ўжо даўно няма дакладнага водападзелу паміж крымінальнай і палітычнай мафіяй. Іх трэба даследаваць у адзінстве, ва ўзаемасувязі. Але гэта і сёння непрымальна для надзеленых уладай, для тых, хто спраўляе баль у час чумы. А тое, што нас усіх ахапіла чума і абвастрылася для нас небяспека, ужо відавочна.

— Небяспеку чаго Вы маеце на ўвазе?

— Небяспеку безуладдзя, беззаконнасці. Г. зн. небяспеку таго, што адбываецца сёння ў Крамлі, дзе на З'ездзе народных дэпутатаў былі праігнараваны Канстытуцыя і Рэгламент вышэйшага органа дзяржаўнай улады.

— Вы лічыце, што гэта прывядзе да пагаршэння сітуацыі ў краіне?

— Вядома. Беззаконнасць і анархія ніколі і нідзе не прыносілі нікому шчасця.

— Што ж, на Ваш погляд, можна было б зрабіць сёння, каб спыніць спаўзанне да краху?

— Думаю, што сёння трэба перш за ўсё сфарміраваць моцную выканаўчую ўладу ў асобе кааліцыйнага ўрада. Толькі гэта дазволіла б узяць абстаноўку пад кантроль.

Сцяпан ЯЎГЕНЬЕЎ,
парламенцкі карэспандэнт
ІС «Для всех».

Ф. СП-1

Министерство связи СССР „Союзпечать"

АБОНЕМЕНТ на газету **63850** (индекс издания)

„ЗВЯЗДА" Количество комплектов **1**

на 19 **92** год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда (почтовый индекс) (адрес)

Кому (фамилия, инициалы)

ДОСТАВОЧНАЯ КАРТОЧКА

ПВ | место | литер — на газету **63850** (индекс издания)

„ЗВЯЗДА"

Стоимость	подписки	руб. коп.	Количество комплектов: 1
	переадресовки	руб. коп.	

на 19 **92** год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда (почтовый индекс) (адрес)

Кому (фамилия инициалы)

«Капкан» — для вас

Вядомы шлягер паўвекавой даўнасці са словамі «Молодым—везде у нас дорога...» на сённяшнім этапе ўступае ў яўнае супрацьборства з рэчаіснасцю. Сёння гэта не што іншае, як насмешка ў адрас зусім ужо дарослых «кветак жыцця».

Хто, як не моладзь, выконвае зараз малапрыемную ролю мячыкаў для пінг-понга! Хто з'яўляецца найменш абароненай і яшчэ больш няўпэўненай у заўтрашнім дні часткай грамадства! Але, як мы разумеем, усё гэта—рытарычныя пытанні. Таму і не будзем згушчаць фарбы да апошняга, бо цяпер куды больш важна выкараскацца з бездані, у якой мы ўсе даўно і добра сядзім. Дык карты нам у рукі, мы ж — маладыя, вясёлыя, таленавітыя....

Рытарычнае пытанне: ці да творчасці, калі навокал, фігуральна кажучы, адны руіны? Адказ можа быць толькі адзін: так! У рэшце рэшт, што толку абліваць слязьмі і чакаць, пакуль дзядзькі «наверсе» скончаць займацца размовамі? Менавіта так падумалі не звязаныя ніякімі законамі нефармалы. «Кесару — кесарава, а нефармалам — свабоду», — вырашылі аршанскія апазіцыянеры і аб'ядналіся ў студыю з даволі нечаканай назвай «Капкан».

Другім днём свайго нараджэння «капканаўцы» лічаць 1 красавіка 1990 года, калі восем адпетых шалапутаў, вядома, дзякуючы шчасліваму збегу акалічнасцей, сустрэліся ў піянерскім (!?) лагеры «Лянок» у час выязнога камсамольскага пікніка маладых функцыянераў-апаратчыкаў. Сёння ўжо ніхто не памятае, з якой нагоды ім прыйшло ў галаву «тварыць», але вось ужо паўтара года былыя шалапуты — любімцы горада. Дарэчы, дзякуючы таму, што яны «з'явіліся на свет» першага красавіка, многія не без падставы лічаць іх «стукнутымі» ад нараджэння. Але, як ні дзіўна, студыя яшчэ ні разу не апратэставала падобных заяў. Відаць, рэклама (няважна, якога гатунку)—толькі на карысць пачынаючым акцёрам. Але які ж сапраўдны твар кожнага, хто трапіў у «Капкан»?

Па-першае, «розум, гонар і сумленне», «засцерагальнік» і па сумяшчальнасці—«хросны бацька» Юра Заранкоў (падпольная мянушка—«Доўгі»). Каб хоць як-небудзь трымаць у руках гэтую крыклівую і шалёную плойму, з якой так і б'е энергія, патрэбен не які-небудзь хлюпік. Вось і рабіце высновы. Юра, вядома, не Шварцэнегер, але позіркам можа пакалечыць. Хоць раз удзень, але гэту крайнюю меру ўжываць прыходзіцца.

Саша Салаўёў («Птушка»)—увесь час «цяжарны» ідэямі, што літаральна разрываюць яго цела на часткі.

Коля Барышнікаў («Кежлік») і Валера Ларчанка («Ларык»)—майстры пераўтварэння. Намудрагеляць так, што толькі дзівішся.

Юра Гусакоў («Маўглі»). Што сказаць: Маўглі — ён і ў Афрыцы Маўглі.

Слава Буткароў («Багдан»). Як ні круці—усё можа.

Паша Дудараў («Паўлік»)—тое ж самае, што і Маўглі (глядзі вышэй).

Юра Дружына («Дружык») —само сабой, старшыня савета дружыны студыі.

Усе!

Чым жа усё-такі праславіўся «Капкан»? Ды ўжо хоць бы тым, што студыя—па-за канкурэнцыяй (канкурыраваць жа няма з кім!). Але і аналагаў мы пакуль што не ведаем.

У красавіку гэтага года хлопцам прыйшлося вытрымаць і першы экзамен на сталасць. Ім пашчасціла прыняць удзел у першым міжнародным фестывалі памяці Аркадзя Райкіна («Кубак Райкіна») у Рызе. Лепшыя айчынныя і заезджыя «смехуны» сабраліся ў тыя дні ў сталіцы Латвіі. Можна было чакаць, што на фоне такіх мацёрых і заўзятых «профі», як Альтаў, Ізмайлаў, Вінакур, Еўдакімаў і г. д., нашы землякі стушуюцца і заб'юцца ў куток. Але ж не! Вядома, ім яшчэ рана па-сапраўднаму спаборнічаць са старымі веселунамі, але здзіўленыя рэплікі тыпу: «Як, вы не прафесіяналы?» гавораць самі за сябе.

На жаль, паспяховае выступленне ў рамках «Кубка Райкіна» не стала для «Капкана» пуцёўкай у жыццё. Пастаяннае месца дыслакацыі (нагадаем — гэта Орша) сустрэла старымі праблемамі. Першая і самая важная—атрымаць цвёрды статут. Адны—за студыю, другія—катэгарычна супраць, але матыў прыблізна такі: «Не хапала яшчэ, каб здаровыя лбы строілі дурня». А гэтага якраз і не хапае. Не бяда, калі восем чалавек са стадвацацітысячнага горада пачнуць дурыцца прафесіянальна. (Утрыманцаў у любым выпадку ўсё роўна куды больш.) Крыўдна, што гэтага пакуль не разумеюць асобы, якія павінны быць зацікаўленымі ў такой студыі. Адсюль і адмова багаценькіх кіраўнікоў быць фундатарамі энтузіястаў.

«Бедныя сваякі ў багатай сям'і»,—канстатуе Юра Заранкоў. У самую кропку! Без матэрыяльна-тэхнічнай базы зараз нідзе не абысціся. Нават самыя прымітыўныя нумары патрабуюць хоць самага нязначнага гардэроба, апаратуры і г. д. Гэта адзін бок справы.

Але ёсць і другі. Іх хочуць слухаць, а яшчэ лепш — бачыць! Ад іх ужо патрабуюць куды большага ў параўнанні з мінулым. Без іх ужо не абыходзіцца ні адзін турзлёт, ні адно свята. Вось і прыходзіцца літаральна красці рэдкія мінуты пасля работы на заводзе (але паспрабуй украсці, калі часта нават не супадаюць рабочыя змены) для рэпетыцый, напісання сцэнарыяў, рэжысуры; усё гэта сумяшчаць з выступленнем у школах, воінскіх падраздзяленнях, дзіцячых дамах. І робяць усё гэта хлопцы абсалютна бясплатна, усе расходы—з уласнай кішэні, дарэчы, не такой ужо і вялікай. Вядома, можна было б на ўсё плюнуць і абмежавацца сябе звыклымі рамкамі: льнокамбінат (менавіта там працуе большасць хлопцаў), а пасля работы—літр піва ў брудным бары. Але ж гэта так шэра і страшна! Кожнаму хочацца адпачыць, ад душы пасмяяцца. Дзе? Студыя «Капкан»—да вашых паслуг. Толькі не трэба ставіць палкі ў колы.

Зусім нядаўна нам стала вядома: студыя нарэшце знайшла сабе дах: яе прытуліла мясцовае маладзёжнае агенцтва «Лідэр» на чале са сваім дырэктарам Ігарам Алешчуком. Так, свет не без добрых людзей. Але разам з тым іх праблемы не зніклі—хапае па-ранейшаму.

«Не ведаю, што будзе заўтра, і ў якой сітуацыі мы апынёмся, але я ўпэўнены: ніхто з хлопцаў не пакіне «Капкан». Мы патрэбны адзін аднаму як паветра!»

Ігар КАРНЕЙ,
Станіслаў СУЛКОЎСКІ.

Пластыка з пластыкі

Знаёмячыся з творчасцю Вікенція Пузанкевіча, нельга не здзіўляцца шырыні яго прафесіянальных інтарэсаў. Па адукацыі архітэктар, па роду дзейнасці дызайнер, ён працуе ў мінскім НВА «Жылкамунтэхніка». Вікенцій распрацоўвае ўзоры мэблі, абсталявання гасцініц, займаецца прамысловай графікай, рэкламай. Акрамя таго, В. Пузанкевіч — мастак папулярнага часопіса «Наш дом».

Падставай жа для нашай сустрэчы паслужыла яшчэ адно малавядомае шырокаму колу захапленне Вікенція — дробная пластыка. Перабраўшы шмат розных матэрыялаў, мастак аблюбаваў для сваіх работ нетрадыцыйны—сінтэтычную пластыку, што падобна па эластычнасці на пластылін, але пасля тэрмічнай апрацоўкі набывае цвёрдасць. Гэтыя якасці раскрылі перад аўтарам вялікія выяўленчыя магчымасці. Тэматыка яго работ разнастайная, а аб'ядноўвае мініяцюрныя фігуркі іх гумарыстычны пачатак. Відаць, адбілася захапленне Вікенція карыкатурай. Многія ранейшыя і новыя сатырычныя персанажы набылі аб'ёмныя формы і занялі месца ў калекцыі работ мастака.

Толькі двойчы дэманстраваў Вікенцій свае творы: на выставах аднаго дня ў Траецкім прадмесці ды на свяце горада. Ацэньваюць яго творчасць у асноўным блізкія ды сябры.

На здымках: Вікенцій Пузанкевіч і адна з яго работ — «Пісьменніца».

Я. КАЗЮЛЯ. (БЕЛТА).

АСТРАЛОГІЯ З УСМЕШКАЙ

(Працяг. Пачатак у №№ 195, 196, 198—201, 203—205, 207—210, 212, 214, 216).

Не імкніцеся перагнаць або абысці свайго начальніка або неяк закрануць яго. Такая практыка можа каштаваць вам не толькі работы, але і здароўя. Затое добразычлівыя і лаяльныя да яго адносіны дазволяць вам плённа працаваць з ім доўгія гады.

СКАРПІЁН-ПАДНАЧАЛЕНЫ

Больш чым хто-небудзь іншы з вашых саслужыўцаў Скарпіён — тварэц свайго уласнага лёсу. Ніхто так не верыць у свае сілы і здольнасці, як ён. Ён ведае сабе цану і ніколі не вінаваціць ва ўласных памылках. Ён цвёрда ведае, што дасягне ўсяго, чаго захоча, не пакутуе комплексам непаўнацэннасці і не з'яўляецца пешкай у чужых руках.

У кожнага Скарпіёна ёсць свая мэта, і ён дойдзе да яе, якія б перашкоды ні ставілі перад ім жыццё або людзі.

Адносіны да вас падначаленага Скарпіёна цалкам і поўнасцю залежаць ад таго, які вы чалавек. Калі вы з тых, хто будзе яму грубіць, абражаць яго, парушаць абяцанні або нейкім іншым чынам наступаць яму на хвост, ён рана ці позна адпомсціць вам за ўсё. Калі ж вы чалавек моцны і жорсткі, Скарпіён будзе паважаць і цаніць вас, але да таго часу, пакуль сам не зойме ваша месца. А гэта абавязкова здарыцца, бо любы Скарпіён выношвае тайныя планы, пра якія да часу ніхто не будзе падазраваць.

Адзінае, у чым можна быць упэўненым, гэта тое, што Скарпіён не мае намеру да канца жыцця заставацца падначаленым, ён абавязкова стане гаспадаром, прынамсі, свайго лёсу.

Пакуль Скарпіён знаходзіцца ў падпарадкаванні, ён будзе ўсёй душой аддадзены свайму патрону. Скарпіён сумленны. Калі начальства плаціць яму грошы, ён адказвае на гэта добрай работай і адданасцю. Скарпіён ставіцца з пагардай да неразумных, недальнабачных людзей, якія самі сякуць сук, на якім сядзяць.

Ніколі не спрабуйце даведацца штосьці аб асабістым жыцці вашых падначаленых-Скарпіёнаў. Яны гэтага не любяць. Калі Скарпіёну падабаецеся вы асабіста і тая работа, якую вы яму прадаставілі, ён будзе сумленна і самаадданa працаваць з раніцы да вечара.

СТРАЛЕЦ: лістапад 23 — снежань 21

ЯК РАСПАЗНАЦЬ СТРАЛЬЦА

«Як распазнаць Стральца?» — пытаецеся вы. Няма нічога прасцей. Вы знойдзеце яго на любой вечарынцы ў цэнтры самай шумнай кампаніі. Ён будзе расказваць вясёлыя гісторыі, а ўсе вакол гучна смяяцца. Заўважыўшы вас, ён адразу ж пакіне кампанію і, падышоўшы, з усёй сілы ляпне вас па плячы, не забыўшыся гучна заявіць: «А ты малайцом. У твае гады і так выглядаць».

Вы наўрад ці будзеце ў захапленні ад падобнай заўвагі, а хутчэй за ўсё пакрыўдзіцеся. Пры наступнай сустрэчы вы пастараецеся не заўважыць Стральца, і ён будзе шчыра гэтым здзіўлены. Што з вамі здарылася? Вы што, пакрыўдзіліся на яго? Дык ён жа не сказаў нічога крыўднага, наадварот, зрабіў вам камплімент.

Як бы вам ні было непрыемна, давядзецца прызнаць, што Стралец гаворыць чыстую праўду. Ён і на самай справе не хацеў вас пакрыўдзіць і шчыра шкадуе, калі гэта выпадкова здарылася.

Такі Стралец. Ён трапны, знаходлівы, вясёлы і праўдзівы. Адзіная якасць, якая ў ім зусім адсутнічае, — тактоўнасць. Хоць сам ён перакананы, што ён — узор дыпламатычнасці. Адсюль і паходзяць падобныя непаразуменні.

Вочы Стральцоў — яркія, жывыя, хітраватыя. Стральцы бываюць ці вельмі высокага росту і атлетычнага целаскладу, ці ніжэй сярэдняга росту і каржакаватыя. Рослыя Стральцы чымсьці няўлоўна падобныя на пародзістых коней. У дзяцінстве і юнацтве ў многіх Стральцоў на лоб спадае непаслухмяная пасма валасоў, якая нагадвае грыўку каня. Пазней, калі Стралец зменіць прычоску ці аблысее, у яго застанецца звычка ўстрэсваць галавой, быццам адкідаючы валасы назад, ці рабіць адвольныя рухі рукой, спрабуючы паправіць неіснуючы локан.

Стральцы вельмі рухомыя і неспакойныя. Яны не могуць доўга стаяць ці сядзець на адным месцы, а абавязкова павінны некуды бегчы.

Стральцы вельмі любяць жывёл. Таму вы нярэдка можаце сустрэць яго на кані ці на прагулцы з сабакам.

Стральцы надзвычай балбатлівыя. У іх, як кажуць, што наўме, тое і на языку. Такая неабачлівасць у размове часта дорага ім каштуе.

Нягледзячы на тое, што Стралец (зусім не маючы гэта на ўвазе) можа моцна вас пакрыўдзіць, на яго немагчыма доўга крыўдаваць. Ён сказаў вам праўду не таму, што хацеў вас пакрыўдзіць, а таму, што шчыра хацеў вам дапамагчы. Да меркавання Стральцоў іншы раз трэба прыслухоўвацца. У іх, прынамсі, няма ні грама ліслівасці.

Звычайна Стралец знаходзіцца ў вясёлым настроі. Але, з'яўляючыся вогненным знакам, можа раптоўна ўспыхнуць, калі хто-небудзь паспрабуе ўціснуць яго ці паставіцца да яго занадта фамільярна. У Стральцах прысутнічае таксама элемент непавагі да ўлад і жаданне паўстаць супраць устаноўленых правіл.

Стральцы ніколі не пройдуць раўнадушна міма, калі хто-небудзь звяртаецца да іх з просьбай аб дапамозе. Пры гэтым мужчыны з задавальненнем увязжуцца ў бойку, а жанчыны так аблаюць крыўдзіцеля, што той пашкадуе аб тым, што паблізу апынуўся Стралец.

Будучы страснымі натурамі, Стральцы нярэдка цалкам аддаюць сябе справе, якой прысвяцілі сваё жыццё, ці гэта будзе рэлігія (да якой многія Стральцы адчуваюць яўную схільнасць), ці камедыянцкі балаган.

Той, хто паспрабуе пасмяяцца з таго, што для Стральца сапраўды дорага, рызыкуе набыць грознага і небяспечнага ворага. Вострыя наканечнікі яго стрэл атручаны з'едлівым сарказмам, а рука такая цвёрдая і ўмелая, што стрэлы праб'юць любую браню і трапяць дакладна ў цэль.

Стральцы любяць перамены ў жыцці, адсюль — схільнасць да падарожжаў і вандраванняў.

Калі Стралец выключнай легкадумнасцю не сапсуе сваё здароўе, у яго ёсць усе шанцы дажыць да глыбокай старасці ў цвярозым розуме і цвёрдай памяці.

Часцей за ўсё ў яго падвержаны хваробам клубы, лёгкія, печань, рукі, плечы і кішэчнік. Часта з-за таго, што яны носяцца на злом галавы, Стральцы трапляюць у аварыі. Але Стральца не прымусіш доўга ляжаць на бальнічным ложку, а папраўляецца ён надзіва хутка. Дрэнны настрой знікае раней, чым паспее цалкам ім авалодаць.

Стральцы па натуры ігракі. Рэдка хто з іх упусціць магчымасць паспытаць шчасця ў латарэі, рулетцы ці на скачках. Лас-Вегас і Монтэ-Карла — іх любімыя гарады.

У каханні Стральцы вельмі рамантычныя, але не заўсёды пастаянныя.

Сярод найменш прыемных бакоў натуры Стральца трэба назваць узрыўны характар, эксцэнтрычнасць, з'едлівы сарказм, балбатлівасць, а таксама празмернасць у ежы і піцці.

Стральцы надзвычай шчодрыя. Пазычыўшы вам грошы, Стралец ніколі не спытае, калі вы іх вернеце, а будзе цярпліва чакаць, калі вы палічыце неабходным гэта зрабіць. Жанчына-Стралец з радасцю ўсынавіць сірату і ніколі не выкіне з дому кацяня ці шчаня.

Стральцы вызначаюцца фенаменальнай памяцю. Яны ў дэталях могуць расказаць вам, што здарылася ў пэўны дзень, скажам, 14 красавіка, дзесяць і нават дваццаць гадоў назад. Яны выдатна памятаюць самыя нязначныя падрабязнасці з кніг і фільмаў, якія чыталі і глядзелі яшчэ ў дзяцінстве. Праўда, пры гэтым яны могуць губляць пальчаткі і кашалькі і не памятаць, куды яны паклалі ключы, але гэта ўжо зусім з іншай оперы.

Будучы па натуры надзвычай праўдзівымі, Стральцы ніколі не хлусяць, а калі ім даводзіцца гэта рабіць, дык хлусня заўсёды ўсім бачна.

Высакародны, храбры ідэаліст-Стралец гэтакі ж вясёлы, як яго любімае свята — Каляды. Камень, што прыносіць яму ўдачу, — бірузa. Бескапотны, добрасардэчны Стралец узнімае свой лук высока ў неба. Яго страла паляціць у завоблачныя вышыні, міма зорак, туды, дзе нараджаюцца мары.

Славутасці, народжаныя пад знакам Стральца

Алісія Алонса, Людвіг ван Бетховен, Уолт Дысней, Марыя Калас, Канстанцін Каровін, Джон Мільтан, Джон Осбарн, Джэйн Остэн, Фрэнк Сінатра, Марк Твэн, Уінстан Чэрчыль.

СТРАЛЕЦ-МУЖЧЫНА

Мне не хочацца адразу вас расчароўваць, але Стральцы — людзі цяжкаўлоўныя (і ў прамым, і ў пераносным сэнсе).

Пачаць з таго, што Стралец вечна заняты нейкай справай. Ён ці выратоўвае некага з бяды, ці некуды спяшаецца, а калі раптам і стаіць на месцы, дык абавязкова не адзін, а сярод натоўпу, расказваючы вясёлыя гісторыі. Таму вам трэба ці вельмі хутка бегаць, ці ўмець працаваць локцямі, каб падабрацца да Стральца.

Асноўная якасць Стральца — непераможны, невыкаранільны аптымізм, прычынай якога з'яўляецца тое, што лёс занадта часта робіць яму падарункі.

(Працяг будзе).

ТЭЛЕБАЧАННЕ

13 лістапада

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Леднікі Урала». Кінанарыс.
9.00. Беларуская літаратура. 11-ы клас.
9.35. Ліра. Літаратурна-мастацкі відэаканал.
11.45. «Галасы аднаго дрэва». Музычны фільм.
12.10. «Свята Русь — зямля». Валагодскія сустрэчы.
13.00. «Стратэгія рызыкі». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
14.05. «Місія «Залаты век». Фільм 1-ы «З вусця Ладзейнага».
14.40. Канцэрт нацыянальных мастацкіх калектываў народаў Поўначы.
16.30. Для дзяцей. «Ты — куранятка, я — куранятка».
17.25. «Тапчумба», «Залатыя словы», «Запіскі Пірата», «Кубік». Мультфільмы.
18.00. «Кіраўскія ўмельцы». Дак. фільм.
18.10. Кароткаметражны фільм «Хто сёння адсутнічае».
19.00. Панарама.
19.25. Наш каментарый. «Пусціце ў НАТА!»
19.30. Роднае слова.
20.15. Гаспадар. «Ці будзем мы зімой з цяплом?» Прымае ўдзел начальнік аб'яднання «Беларусьэнерга» В. В. Герасімаў.
20.45. Калыханка.
21.00. «Збан ля крыніцы». Фільм-канцэрт.
21.35. Бізнесклуб «Партнёр» прапануе... Біржавыя навіны.
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Першая праграма

6.30. Раніца.
9.05. Разам з чэмпіёнамі.
9.20. Дзіцячы музычны клуб.
10.05. Мастацкі фільм «З жыцця Астапа Вішні».
11.25. Мультфільмы «Крот у заапарку», «Крот і зялёная зорка», «Крот і транзістар», «Крот і мастак» (ЧСФР).
12.00. ТСН.
12.10. Канцэрт артыстаў балета.
12.35. Дак. фільм. «Радзіма. Мы вярнуліся».
14.15. Біржавы пілот.
14.25. Блакнот.
14.30. Тэлебіржа.
15.00. ТСН (з сурдаперакладам).
15.10. «Сёння і тады...»
15.40. «Карціна». Мастацкі фільм. 3-я серыя.
17.00. Дзіцячая гадзіна (свята «Суперкнігі»).
18.00. Тбілісі. Кастрычнік-91.
18.30. ТСН.
18.45. Планета.
19.20. Мультфільм «Сініца, гай і агонь».
19.40. Мастацкі фільм «З жыцця Астапа Вішні».
21.00. Інф. праграма.
21.40. **Футбол. Зборная Кіпра — зборная СССР.**
23.20. ТСН.
23.35. Старадаўнія рамансы ў выкананні В. Мацарда.
0.35. Гутаркі з епіскапам В. Радзянкам. Перадача 20-я.
1.00. «Іаган Себасцьян Бах. Этапы яго жыцця» (Германія). Фільм 1-ы.
2.00. **Біятлон. Галоўныя старты наперадзе.**

Расійскі канал

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Нямецкая мова. 1-ы год навучання.
8.45. Нямецкая мова. 2-гі год навучання.
17.00. Канцэрт трыо «Бозар» (ЗША).
17.30. Фільмы рэжысёра В. Гладышава. «Як за нашым за дваром...», «Гарадзецкія майстры» (Ніжні Ноўгарад).
18.10. Ключ да сусветнага рынку.
18.40. Крымінальныя весткі.
19.00. Баскетбол. Чэмпіянат Еўропы. СССР — Англія. Мужчыны. У перапынку (19.40) — Весткі.
20.40. Добрай ночы, малышы!
20.55. Тэма з варыяцыямі. «Урокі майстра». С. Пракоф'еў.
21.45. Літаратурная вучоба, год 1992.
22.15. Мультфільм.
22.25. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
23.00. Весткі.
23.20 Праграма Філа Донах'ю. Былыя баксёры-прафесіяналы.

14 лістапада

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Бранскія ігрышчы». Фільм-канцэрт.
9.15. «Учора». Мастацкі фільм.
10.30. Мультфільмы «Цудоўны званочак», «Стары і журавель».
11.00. «Дупель». Забаўляльная праграма.
11.45. Дом на Чыстых прудах. Цэнтр Р. Быкава.
13.10. «Стратэгія рызыкі». Мастацкі фільм. 2-я серыя.
14.25. «Місія «Залаты век». Фільм 2-гі «Архімандрыт Аўгусцін».
14.55. Д. Скарлаці. Пяць санат. Выконвае Л. Уласенка (фартэпіяна).
15.15. Рытмічная гімнастыка.
16.30. Беларуская літаратура. 9-ы клас.
17.10. «Аліса ў Зазяркаллі». 1—4-я серыі, «Вялікі Ух». Мультфільмы.
18.00. «Гарадзецкія майстры», «Каб горан не згас». Дак. фільмы.
18.55. Прафілактыка віруснага гепатыту.
19.00. Панарама.
19.25. Зачытайце маё пісьмо...
19.30. Пытанне для дэпутата. Справы і думкі народнага дэпутата абласнога Савета С. С. Казлова.
20.10. Аб партыях без дыпламатыі. Інтэрв'ю старшыні аргкамітэта ліберальна-дэмакратычнай партыі Рэспублікі Беларусь А. М. Гусарава.
20.25. Тыдзень беларускага ўрада. Служба інфармацыі Савета Міністраў Беларусі паведамляе...
20.45. Калыханка.
21.00. Канцэрт філарманічнага камернага аркестра «Малдова».
21.45. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Першая праграма

6.30. Раніца.
9.00. Дзіцячая гадзіна (свята «Суперкнігі»).
10.00. КТБ-І і канал Франс інтэрнацыяналь прадстаўляюць: мастацкі фільм «Тартэвэн знік».
11.00. «Манера». Азбука зносін.
11.45. Паводле зводак МУС.
12.00. ТСН.
12.15. «Пеўнічак». Мультфільм.
12.20. Футбол. Зборная Кіпра — зборная СССР.
13.45. «Брыдж». Тэлебіржа.
14.15. Тэлемікст.
15.00. ТСН (з сурдаперакладам).
15.15. «Восень жыцця...»
15.30. «Піліп Траўм». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
16.35. «Кубанскае вяселле».
17.10. Свет захопленых. «Дамашні клуб».
17.25. Мультфільм.
17.45. Паводле зводак МУС.
18.00. Прамая размова.
18.30. ТСН.
18.45. ...Да 16 і старэйшым.
19.30. Інфармацыйна - публіцыстычны тэлефільм «Разам — у будучыню».
20.00. КТБ-І і канал Франс інтэрнацыяналь прадстаўляюць: мастацкі фільм «Тартэвэн знік».
21.00. Інф. праграма.
21.40. Кінасерпанцін.
23.10. ТСН.
23.25. «Служэнне муз не цярпіць мітусні».
0.25. Памяці І. Талькова.
1.10. «Вяселле старэйшага брата». Мастацкі фільм.

Расійскі канал

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Іспанская мова. 1-ы год навучання.
8.45. Іспанская мова. 2-гі год навучання.
9.15. «Здароўе» (з сурдаперакладам).
9.45. «Пецярбургскія сны». Ф. М. Дастаеўскі.
17.00. Размінка для эрудытаў.
17.30. Здароўе (з сурдаперакладам).
18.00. Кантакт-форум.
18.30. Сялянскае пытанне. «Кірмаш».
19.00. Парламенцкі веснік Расіі.
19.15. Грані.
20.00. Весткі.
20.20. Добрай ночы, малышы!
20.35. Пятае кола.
22.25. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
23.00. Весткі.
23.20. «Калі запальваюцца зоркі...» На фестывалі акцёрскай песні імя А. Міронава.

РАДЫЁ

14 лістапада

Апошнія паведамленні: 5.00, 6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 19.00, 20.25, 22.00, 23.00.

7.00 — «Радыёфакт». Ранішняя інфармацыйная праграма. 8.15 — «Вясковыя ростані». 9.15 — да 100-годдзя з дня нараджэння М. Багдановіча. «Зямля бацькоў». Нататкі пісьменніка Г. Кахаміоўскага. Перадача 2-я, заключная. 10.15 — «Казка за казкай». І. Галубовіч. «Чужым розумам сыты не будзеш». 10.26 — Дж. Радары. «Казкі па тэлефоне». Радыёпастаноўка. 11.20 — «Адходы — у даходы». Аб праблемах разумнага выкарыстання другаснай сыравіны. 11.40 — рамансы беларускіх кампазітараў. 12.00 — радыёстанцыя «Саюз». 12.30 — «У абедзенны перапынак». Інфармацыйна-музычная праграма. 13.30 — «На хвалі часу». 14.00 — «Ваша думка, ваша прапанова». 14.50 — «Эканамічны дзённік». 15.15 — М. Равель. Інтрадукцыя і алегра для арфы і камернага ансамбля. 15.30 — «Пункт погляду». Перадача на міжнародныя тэмы. 16.15 — «Рамантыкі». 16.45 — Цётка. «Асеннія лісты». Апавяданне. 17.15— эстрадны канцэрт. 18.40 — «Кінасповедзь аб другой сусветнай». Радыёрасказ. 19.30 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 20.15 — вячэрняя казка. 20.25 — «Дзень нашага жыцця». На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. 20.45 — «Пошта радыё». 21.00 — «Ад шчырага сэрца». Музычная праграма па пісьмах. 22.15 — «Забытыя мелодыі». Вядзе перадачу Г. Скараходаў. 23.15 — радыёстанцыя «Юнацтва».

НАДВОР'Е

13 лістапада

Усход, захад, даўжыня дня: **Мінск — 7.33, 16.16, 8.43; Віцебск — 7.28, 16.01, 8.33; Магілёў — 7.22, 16.05, 8.43; Гомель — 7.15, 16.06, 8.51; Гродна — 7.49, 16.30, 8.41; Брэст — 7.42, 16.38, 8.56.**

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, у паўночна-заходніх раёнах ападкі. Тэмпература паветра ў Віцебску — 2—4, Гомелі, Магілёве, Мінску — 3—5, Гродна — 4—6, Брэсце — 5—7 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е. 14-га па паўночнаму захаду, 15-га на большай частцы тэрыторыі ападкі. Тэмпература паветра ўначы нуль—плюс 5, удзень — 4—9 градусаў цяпла.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ — СЁННЯ Ў НУМАРЫ

«Канстытуцыю абмяркуе народ». Сесія: дзень за днём.

«Палітык павінен зыходзіць з ісціны, а не задавальняць настрой...» Інтэрв'ю з народным дэпутатам Рэспублікі Беларусь З. Пазьняком.

«Кур'ер планеты». Агляд паведамленняў з-за рубяжа.

Саюзная і рэспубліканская інфармацыя.

«Ухваляем, але грошай... не дадзім». Ёсць пытанне.

Даведачнае бюро.

«Пасрэднік». Інфармацыйна-рэкламны раздзел.

Афіша дня.

ПРОВЕРЬТЕ ПРАВИЛЬНОСТЬ ОФОРМЛЕНИЯ АБОНЕМЕНТА!

На абонементе должен быть проставлен оттиск кассовой машины.

При оформлении подписки (переадресовки) без кассовой машины на абонементе проставляется оттиск календарного штемпеля отделения связи. В этом случае абонемент выдается подписчику с квитанцией об оплате стоимости подписки (переадресовки)

Для оформления подписки на газету или журнал, а также для переадресования издания бланк абонемента с доставочной карточкой заполняется подписчиком чернилами, разборчиво, без сокращений, в соответствии с условиями, изложенными в каталогах Союзпечати.

Заполнение месячных клеток при переадресовании издания, а также клетки «ПВ — МЕСТО» производится работниками предприятий связи и Союзпечати.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, Ленінскі праспект, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні неабавязкова адлюстроўваюць пункт гледжання рэдакцыі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку»

Тыраж 102.822.
Індэкс 63850.
Зак. № 217.

Выходзіць 250 разоў на год.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12